

MESTO ŠAĽA

KONCEPCIA ROZVOJA KULTÚRY MESTA ŠAĽA

ŠAĽA 2013

Koncepcia rozvoja kultúry mesta Šaľa na obdobie rokov 2014 - 2018

Spracovatelia:

Mgr. Ľudmila Iványiová

PhDr. Denisa Miklášová

Jazyková korektúra:

Mgr. Július Morávek

Obsah

1.	ÚVOD.....	3
2.	ZÁKLADNÉ VÄZBY KULTÚRY: LEGISLATÍVNE VÝCHODISKÁ A SPÔSOBY FINANCOVANIA KULTÚRY	8
2.1.	Legislatívne východiská	8
2.2.	Financovanie kultúry	12
3.	CHARAKTERISTIKA KULTÚRY	16
4.	ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU MIESTNEJ KULTÚRY	23
5.	VÝCHODISKÁ, ZÁMERY A CIELE KONCEPCIE MESTA ŠAĽA	38
5.1.	Ciele v oblasti rozvoja kultúry v meste	40
5.2.	Vízie	46
5.3.	SWOT analýza	47
5.4.	Strategický rámec	52
5.5.	Implementácia	82
6.	ZÁVER	88

1. ÚVOD

Kultúra ako súčasť duševného sveta človeka je potrebná na osobnostný rozvoj, blaho a vnútorný pocit spokojnosti človeka. Kultúra nie je relatívna, mení sa a prispôsobuje sa celkovému vývoju v danej spoločnosti a zároveň je úzko spätá so všetkými ostatnými sférami spoločenského života. Každý národ má svoju vlastnú identitu, svoje tradície, svoju kultúru vychádzajúcu z historického vývoja danej krajiny. Zachovanie a šírenie svojich tradícií a kultúry je povinnosťou jednotlivých štátov. V oblasti kultúry zohráva štát prvoradú úlohu, či už z pozície rozhodovateľa, podporovateľa, financovateľa.

V poslednom období kultúra, podobne ako ostatné sféry života spoločnosti, podliehajú rôznym novým vplyvom a prúdom. Napriek tomu sa kultúra ešte stále nestala súčasťou priorit hodnotového smerovania spoločnosti, čo sa prejavuje aj v nízkom všeobecnom vzdelaní v oblasti kultúry a stále nedostatočného záujmu o kultúru zo strany verejnosti.

V súčasnosti sa za základné priority kultúrnych politík jednotlivých štátov Európskej únie považujú najmä ochrana a rozvoj kultúrneho dedičstva, podpora čoraz väčšieho prístupu ku kultúre, podpora kreatívnych aktivít médií, podpora vzdelávacích kultúrnych aktivít, podpora lokálnych kultúrnych iniciatív, podpora jazyka a podpora národnej kultúry v zahraničí.

Prvoradým záujmom by malo byť sprístupnenie kultúry pre všetky vrstvy obyvateľstva a zvyšovanie záujmu verejnosti o kultúru. Kultúra by mala byť súčasťou každodenného života občanov, pričom vytváranie podmienok na jej realizáciu je povinnosťou štátnej a verejnej správy.

S konkrétnou realizáciou kultúry úzko súvisí kultúrna infraštruktúra, bez ktorej by kultúra v praxi nebola možná. Kultúrna infraštruktúra predstavuje najmä kultúrne zariadenia s materiálno-technickým vybavením, ktoré poskytujú prostredie na realizovanie kultúrnych aktivít. Z hľadiska vlastníckej štruktúry môžeme kultúrnu infraštruktúru deliť na infraštruktúru:

- národných kultúrnych inštitúcií

- regionálnych kultúrnych inštitúcií
- obecných kultúrnych inštitúcií
- mimovládnych neziskových organizácií
- podnikateľských subjektov v oblasti kultúry

Aktérmi miestnej a regionálnej kultúry sú všetky subjekty a jednotlivci participujúci na rozvoji kultúry v danom území. Inštitucionálnu bázu verejného sektora v oblasti kultúry, popri úradoch verejnej správy, reprezentujú najmä knižnice, osvetové strediská a osvetové zariadenia, múzeá, galérie, divadlá a inštitucionálnu bázu súkromného sektora rôzne ziskové a neziskové organizácie vrátane cirkví a náboženských spoločností.

Jedným zo základných predpokladov realizácie rôznorodých a bohatých kultúrnych aktivít je dostatok finančných prostriedkov, čo závisí predovšetkým od celkovej hospodársko – ekonomickej situácie.

Vychádzajúc z podstaty významového zamerania - Koncepcia rozvoja kultúry v meste Šaľa – základom tohto dokumentu je miestna kultúra, jej silné a slabé stránky a stanovené ciele v napĺňaní ďalšieho rozvoja a podpory kultúrneho diania v meste.

Strategický rámec dokumentu ako aj samotná implementácia je koncipovaná na obdobie rokov 2014 – 2018, pričom sme pri tvorbe zámerov a cieľov, možností, ohrození, silných a slabých stránok vychádzali z mapovania rokov 2009 – 2012.

Stručná analýza súčasného stavu miestnej kultúry, zámery a ciele dokumentu sú spracované v kapitolách 4 a 5, preto v úvode uvádzame iba niekoľko základných faktov o území a demografické ukazovatele, ktoré mapujú stav obyvateľstva za obdobie posledných štyroch rokov, úbytok obyvateľstva spôsobený migráciou, vekové zloženie, štruktúru a priemerný vek.

Mesto Šaľa je súčasťou juhozápadnej časti Slovenska a nachádza sa v západnej časti Nitrianskeho kraja. Ako jeden zo siedmich okresov je rozlohou najmenší. Mesto Šaľa tvorí samotné mesto, mestská časť Veča (od roku 1960) a osady Hetmėň a Kilič. Ku koncu roka 2012 je v meste Šaľa evidovaných 23.285 obyvateľov, pričom priemerný dosiahnutý vek je

39 rokov. Ostatné a podrobnejšie demografické ukazovatele, ktoré nám pri tvorbe koncepcie poslúžili ako základný prehľad o obyvateľstve mesta Šaľa, pre lepšie chápanie potrieb miestnej kultúry, uvádzame nižšie.

VŠEOBECNÉ DEMOGRAFICKÉ CHARAKTERISTIKY

Počet obyvateľov v meste Šaľa ku koncu obdobia 31.12.				
Ukazovateľ	2009	2010	2011	2012
Ženy	12272	12 224	12 089	11 973
Muži	11588	11 540	11 404	11 312
Spolu	23860	23 764	23 493	23 285

Zdroj: www.sala.sk

Počet obyvateľov v miestnych častiach Šaľa ku koncu obdobia 31.12.				
Ukazovateľ	2009	2010	2011	2012
Šaľa	15 926	15 904	15 708	15 619
Veča	7 832	7 762	7 691	7 572
Hetmėň	65	61	59	58
Kilič	37	37	35	36
Spolu	23 860	23 764	23 493	23 285

Zdroj: www.sala.sk

Prírastok (-úbytok) obyvateľstva sťahovaním v meste Šaľa ku koncu obdobia 31.12.				
Ukazovateľ	2009	2010	2011	2012
Pristťahovaní	211	281	221	251
Odstťahovaní	450	440	518	495
Prírastok (-úbytok) sťahovaním	-239	-159	-297	-244

Zdroj: www.sala.sk

Prírodný prírastok (-úbytok) obyvateľstva v meste Šaľa ku koncu obdobia 31.12.				
Ukazovateľ	2009	2010	2011	2012
Živonarodení	234	243	238	220
Zomretí	197	180	199	184
Prírodný prírastok (-úbytok)	37	63	39	36

Zdroj: www.sala.sk

Celkový prírastok (-úbytok) obyvateľstva v meste Šaľa ku koncu obdobia 31.12.				
Ukazovateľ	2009	2010	2011	2012
Prírastok spolu	445	524	459	471
Úbytok spolu	647	620	717	679
Rozdiel spolu	-202	-96	-258	-208

Zdroj: www.sala.sk

Vekové zloženie obyvateľstva podľa vekových skupín v meste Šaľa k 31.12.2012			
VEK	Ženy	Muži	Spolu
0-1	203	229	432
2-5	430	448	878
6-14	869	853	1 722
15-17	330	391	721
18-24	1 067	1 117	2 184
25-29	869	959	1 828
30-39	2 126	2 192	4 318
40-49	1 851	1 742	3 593
50-59	1 765	1 647	3 412
60-64	852	668	1 520
65 ⁺	1 611	1 066	2 677
50-54	1 934	1 885	3 819
Spolu	11 973	11 312	23 285

Zdroj: www.sala.sk

Veková štruktúra obyvateľstva mesta Šaľa ku koncu obdobia 31.12.				
Ukazovateľ	2009	2010	2011	2012
Predproduktívny vek (0 - 17)	4 031	3 951	3 849	3 753
Produktívny vek (18-64)	17 558	17 450	17 127	16 855
Poproduktívny vek (65 ⁺)	2 271	2 363	2 517	2 677
Spolu	23 860	23 764	23 493	23 285

Zdroj: www.sala.sk

Priemerný vek v meste Šaľa ku koncu obdobia 31.12.				
Ukazovateľ	2009	2010	2011	2012
Priemerný vek	39	39	38	39

Zdroj: www.sala.sk

2. ZÁKLADNÉ VÄZBY KULTÚRY: LEGISLATÍVNE VÝCHODISKÁ A SPÔSOBY FINANCOVANIA KULTÚRY

2.1. Legislatívne východiská

Kultúru v jej jednotlivých oblastiach na jednotlivých stupňoch (na národnej úrovni, na regionálnej úrovni a na miestnej úrovni) zabezpečuje hlavne verejný sektor, pričom s týmto cieľom využíva najmä sieť svojich kultúrnych inštitúcií a kultúrnej infraštruktúry na danom území. Do zabezpečovania kultúry vstupuje tiež súkromný sektor, inštitúcie neziskových organizácií, cirkví a náboženských spoločností.

Povinnosť zabezpečovať kultúru a rozvíjať kultúrne dedičstvo je zakotvená v Listine základných ľudských práv a slobôd.

Úlohu štátu v oblasti kultúry zdôrazňujú aj základné dokumenty medzinárodných zoskupení. V nich sa Slovenská republika zaviazala vnímať a podporovať kultúru ako faktor podstatný pre zabezpečenie trvalého ekonomického rozvoja a stability. Rozvoj kultúry a kultúrnej identity je jednou z priorít rozvoja Európskej únie. Hlavné ciele v oblasti kultúry boli predstavené v Maastrichtskej zmluve z roku 1992, v ktorej sa prvýkrát formálne uznal kultúrny rozmer európskej integrácie, aj keď kultúrne iniciatívy zaznamenávame už skôr. Snahou Európskej únie nebolo vytvorenie špecifickej integrovanej kultúrnej politiky, ale išlo skôr o podporu spolupráce medzi členskými štátmi. Súčasne zmluva menuje oblasti, v ktorých by mohli členské štáty navzájom spolupracovať.

Významným dokumentom je Oznámenie o európskej stratégii pre kultúru v globalizovanom svete (Communication on a European agenda for culture in a globalizing world, 2007). Európska únia chce prostredníctvom tohto dokumentu potvrdiť svoju jedinečnú úlohu pri šírení kultúrneho bohatstva a rozmanitosti v rámci Európy i vo svete a zdôrazniť úlohu kultúry ako nevyhnutného prostriedku pre dosiahnutie strategických cieľov Európskej únie. Ide o historicky prvý komplexný dokument týkajúci sa spoločnej európskej kultúrnej politiky.

Základné medzinárodné dokumenty vzťahujúce sa k oblasti kultúry:

- Dohovor o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva – UNESCO, Paríž, 1972 (Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 159/1991 Zb.),
- Dohovor o ochrane architektonického dedičstva Európy, Štrasburg, Rada Európy, február 1990 (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 369/2001 Z. z.),
- Európsky dohovor o ochrane archeologického dedičstva, Rada Európy, Valletta 16. 1. 1992 (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 344/2001 Z. z.),
- Dohovor na ochranu nemotného kultúrneho dedičstva (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 375/2006 Z. z.),
- Dohovor o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov, Paríž 2005 (Priatý SR 18. decembra 2006)

Z dokumentu Európskej únie Zelená kniha – uvoľnenie potenciálu kultúrneho a kreatívneho priemyslu (2010) vyplýva, že Európska únia považuje kultúru za kľúčovú oblasť rozvoja v nasledujúcom období. Kultúru považuje za súčasť celoživotného vzdelávania ľudí, budovania znalostnej ekonomiky a rozvíjania nových technológií vrátane informačnej spoločnosti.

Najvýznamnejším rozhodovateľom a podporovateľom v oblasti kultúry je štát. Ústava Slovenskej republiky (zákon č. 490/1992 Zb.) stanovuje povinnosti štátu vo vzťahu k zabezpečeniu práva na slobodu prejavu, informácie, slobodnú umeleckú tvorivú činnosť a ochranu jej výsledkov, ako aj povinnosť chrániť kultúrne pamiatky a zabezpečiť adekvátnu úroveň podpory pre kultúru národnostných menšín a etnických skupín. Základné ciele a priority kultúrnej politiky na Slovensku môžeme nájsť v dokumentoch a opatreniach, ako programové vyhlásenie vlády, výročné správy o činnosti rezortu, finančné zdroje vyčlenené do oblasti kultúry, legislatíva a pod. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky (2012) zdôrazňuje kultúru ako základ spoločnosti, ktorý ju určuje hodnotovo a spoluvytvára jej jedinečnú národnú, národnostnú, či miestnu identitu.

Kompetencie štátnej správy a ústredných orgánov štátnej správy v oblasti kultúry upravuje zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov ako aj ďalšie zákony, ktoré sa týkajú jednotlivých oblastí kultúry.

Základné právne normy, upravujúce povinnosti a práva samosprávy v oblasti kultúry:

- Ústava Slovenskej republiky
- Zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
- Zákon Národnej rady SR č. 503/2001 Z. z. – Zákon o podpore regionálneho rozvoja

Súvisiace právne normy:

- Zákon Slovenskej národnej rady č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach
- Zákon Národnej rady SR č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti v znení zákona č. 416/2001 Z. z.
- Zákon Národnej rady SR č. 84/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa autorský zákon o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich a autorským právom (autorský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 84/2007 Z. z.

Povinnosťou obce je podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov zabezpečovať výstavbu a údržbu kultúrnych zariadení, kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a pamätihodností obce, vytvárať podmienky na kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, zabezpečovať ochranu kultúrnych pamiatok v rozsahu podľa osobitných predpisov. Obce sú vlastníčkmi majetku rozpočtových a príspevkových organizácií, sú zodpovedné za výstavbu miestnych kultúrnych a spoločenských zariadení a podporujú aktivity v oblasti kultúrnej a záujmovej činnosti.

Platné materiály na úrovni mesta v prepojení na kultúru:

1. Všeobecne záväzné nariadenia:

- 16/2003 O zásadách uskutočňovania propagácie a reklamy na území mesta
- 12/2011 O poskytovaní dotácií
- 13/2011 O informovaní verejnosti
- 14/2011 O evidencii pamätihodností
- 15/2011 O udeľovaní ocenení mesta šaľa
- 02/2012 O symboloch mesta Šaľa , ich používaní a ochrane

2. Strategické dokumenty:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Šaľa v rokoch 2007 – 2013
- Marketingová štúdia cestovného ruchu v okrese Šaľa 2011
- Zásady informovania 2011

3. Interné smernice:

- Smernica Zboru pre občianske záležitosti mesta Šaľa 2011
- Organizačný poriadok MsÚ v Šali 2012

Platným materiálom na úrovni mesta s prepojením na kultúru je aj Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Šaľa v rokoch 2007 – 2013 (ďalej len PHSR). Tento materiál nám poslúžil na mapovanie plánovaného a skutočného stavu ako aj stanovených cieľov v oblasti kultúry. Keďže jeho platnosť končí rokom 2013 a koncepcia kultúry sa zameriava na obdobie rokov 2014 – 2018, nie je možné hovoriť o priamej nadväznosti k danému materiálu. Nakoľko však Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR odporúča mestám a obciam predĺžiť platnosť súčasného PHSR, nemôžeme tento strategický dokument vylúčiť ako jeden zo základných podkladov pre vytváranie koncepcie kultúry na úrovni mesta. Keďže PHSR mesta musí byť v súlade s obdobnými dokumentmi na národnej a regionálnej úrovni, ktorých príprava a aktualizácia ešte stále prebieha, je predpoklad, že súčasný PHSR mesta Šaľa bude minimálne v ďalšom roku platným strategickým dokumentom na území mesta. Ak berieme do úvahy aj čas potrebný na schválenie strategických dokumentov Európskou komisiou, je to predpoklad

veľmi pravdepodobný. Tento koncepčný materiál bude v maximálnej možnej miere akceptačný a súčinný s novým PHSR v ďalšom období.

2.2. Financovanie kultúry

V jednotlivých krajinách sa financovanie kultúry odlišuje. Pre európske krajiny je typická podpora kultúry z verejných zdrojov, pričom sa uplatňuje princíp viaczdrojovosti finančných prostriedkov.

Kultúra sa zo strany štátu môže podporovať dvojakým spôsobom: priamo (formou priamych dotácií) alebo nepriamo (napr. formou daňových úľav). Aj keď financovanie kultúry z verejných zdrojov je hlavným zdrojom financovania kultúrnych organizácií, postupne dochádza k obmedzovaniu priameho dotovania kultúry zo strany štátu a kultúrne organizácie sú nútené hľadať ďalšie možné zdroje financovania svojej činnosti, ako sú rôzne sponzorské príspevky, granty a príjmy z vlastnej činnosti.

Centrálным orgánom v oblasti kultúry a jej financovania je Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky. Zo svojho rozpočtu priamo financuje národné kultúrne inštitúcie a zároveň má svoj grantový systém, ktorý je určený na podporu kultúry v pôsobnosti územnej samosprávy a neštátneho sektora. Podporuje právnické, fyzické a súkromné osoby v programoch, ktoré sú zamerané na tvorbu a šírenie kultúrnych hodnôt, ochranu a rozvoj kultúrneho dedičstva, zahraničné kultúrne aktivity a medzinárodnú spoluprácu, na kultúrne vzdelávacie programy, rozvoj kultúry národnostných menšín, kultúrnych aktivít zdravotne postihnutých alebo inak znevýhodnených skupín obyvateľstva.

Nižšiu úroveň verejného financovania kultúry predstavujú samostatne riadené regióny – vyššie územné celky, samosprávne kraje, prostredníctvom ktorých sú financované kultúrne inštitúcie nachádzajúce sa v ich zriaďovateľskej pôsobnosti. Vo svojej organizačnej štruktúre majú vo väčšine prípadov zriadené špeciálne oddelenia kultúry a do oblasti ich pôsobenia a financovania patria regionálne subjekty väčšieho významu. Financujú aj vlastné kultúrne aktivity a projekty a majú zvyčajne regionálne grantové systémy pre oblasť kultúry.

Najnižšiu úroveň verejného financovania kultúry predstavujú mestá a obce. Ich zodpovednosti sa pohybujú na úrovni lokálnej kultúry a jej produktov. Koordinujú a zabezpečujú lokálne kultúrne aktivity a v niektorých prípadoch prostredníctvom vlastného systému dotácií podporujú lokálne projekty fyzických a právnických osôb. Územná samospráva sa dnes podieľa na podpore a na zabezpečovaní kultúry finančne rovnakým objemom ako Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky a centrálné inštitúcie v oblasti kultúry, čo je súčasťou trendu posilňovania podielu územnej samosprávy na financovaní kultúry.

Systém financovania kultúry dotvárajú doplnkové a rozvojové zdroje, ktoré sú prístupné z programov a fondov Európskej únie, z programov medzinárodnej spolupráce, ako aj finančné zdroje poskytované súkromným a mimovládny sektorom. Európska únia realizuje programy na podporu určitých odvetví kultúrneho priemyslu. Európska únia podporuje dve kategórie kultúry. Sú to tradičné formy ako divadlo a literatúra. Druhou kategóriou sú nové umelecké formy, ktoré sa obracajú na široké masy a vyžadujú si vysoké sumy peňazí ako film a televízia.

Mesto Šaľa financuje zo svojho rozpočtu vlastné kultúrne aktivity organizované predovšetkým Mestským kultúrnym strediskom, poskytuje transfer pre svoju mestskú príspevkovú organizáciu (Mestská knižnica Jána Johanidesa), Centrum voľného času a školy.

V nižšie priloženej tabuľke a grafe sú spracované výdavky mesta Šaľa v rámci jednotlivých programov. Na základe uvedených údajov bude naším cieľom zvyšovať finančnú podporu kultúry zo zdrojov mesta s cieľom zvýšenia na 4,5% do štyroch rokov.

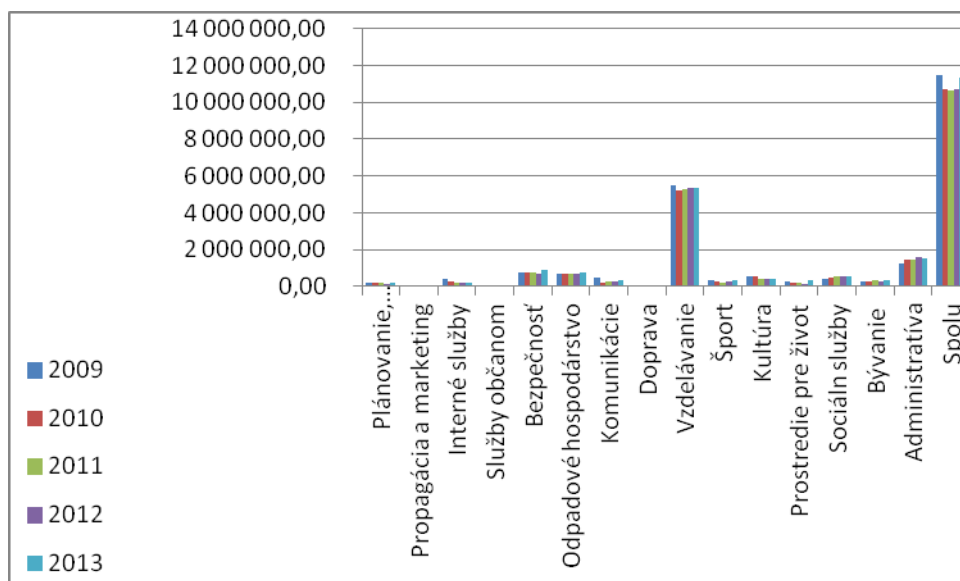
	2009	2010	2011	2012	2013
Plánovanie, manažment, kontrola	219 332,59	202 089,07	169 376,64	166 090,65	179 707,00
Propagácia a marketing	72 356,95	34 198,27	23 616,38	32 781,00	22 460,00
Interné služby	442 579,16	271 426,17	197 117,82	213 988,52	210 272,00
Služby občanom	41 998,12	38 553,40	41 034,18	24 336,96	33 297,00
Bezpečnosť	756 318,50	754 047,59	752 788,37	666 135,55	920 425,00
Odpadové hospodárstvo	719 385,62	702 096,24	666 596,94	698 135,79	760 350,00

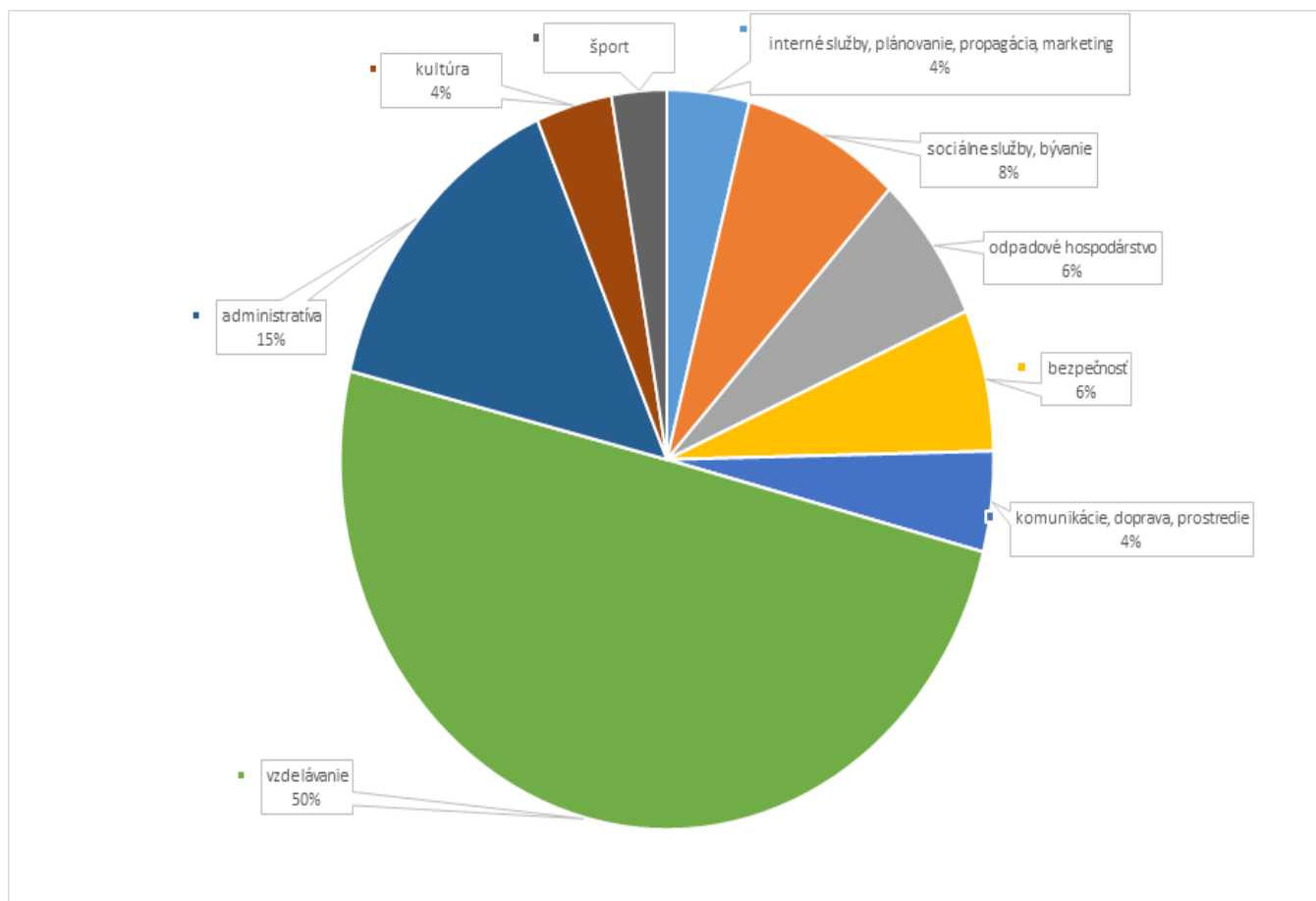
Koncepcia rozvoja kultúry mesta Šaľa

Komunikácie	481 594,59	195 786,86	248 704,71	274 180,22	356 169,00
Doprava	44 770,00	47 734,52	69 509,70	65 435,19	60 000,00
Vzdelávanie	5 485 154,64	5 239 924,64	5 290 112,64	5 352 051,54	5 337 474,00
Šport	312 567,08	238 490,76	191 345,22	293 226,87	369 646,00
Kultúra	559 713,87	516 694,49	417 619,20	404 251,57	427 793,00
Prostredie pre život	303 612,24	224 128,83	225 512,73	131 111,30	315 950,00
Sociálne služby	422 689,89	478 344,59	531 400,94	554 686,36	559 318,00
Bývanie	302 876,93	303 254,32	308 730,84	289 949,36	315 890,00
Administratíva	1 279 668,29	1 453 432,72	1 482 459,40	1 574 526,71	1 491 573,00
Spolu	11 444 618,47	10 700 202,47	10 615 925,71	10 740 887,59	11 360 324,00

Zdroj: Ing. Jozef Mečiar

Zdroj: Ing. Jozef Mečiar

Zdroj: Ing. Jozef Mečiar

3. CHARAKTERISTIKA KULTÚRY

Kultúra je dôležitou súčasťou obyvateľov miest a obcí ako aj potenciálnych návštevníkov, či investorov. Zahŕňa v sebe zvyky, obyčaje, historický vývoj, úroveň životného štandardu ako aj vzdelanostnú úroveň a estetický rozmer.

Každý národ, štát, krajina, región, či mesto má svoju vlastnú kultúrnu charakteristiku, ktorá je indikátorom vyspelosti daného územia.

Podľa úrovne verejnej správy rozlišujeme národnú, regionálnu a miestnu kultúru.

Národná kultúra je štátom utvárané prostredie, v ktorom sa uskutočňujú procesy tvorby, uchovávanía a šírenia kultúrnych hodnôt.

Regionálna kultúra je riadená vyššími územnými celkami a jej poslaním je starostlivosť o prezentovanie, šírenie, rozvoj a zachovanie kultúrnych tradícií, historického, kultúrneho, spoločenského, hmotného i nehmotného dedičstva daného regiónu.

Miestna kultúra je vytváraná v podmienkach miest a obcí, kde je hlavným cieľom vykonávanie kultúrnych a osvetových činností, ktoré sú povinné podľa zákona č. 369/1990 Zb. – Zákona o obecnom zriadení a zákona č. 61/2000 o osvetovej činnosti ako aj ďalších súvisiacich zákonov poskytovať mestá a obce svojim obyvateľom.

Miestna kultúra je podporovateľom osobitého kultúrneho života, ktorý mapuje potreby obyvateľov, vlastných kultúrnych aktivistov ako aj uchovávanie hodnôt, histórie, tradícií a pamiatok, ktoré sú pre ne typické. Podporuje zachovávanie a zveľaďovanie hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva, identít a tradícií.

Aktérmi miestnej kultúry sú všetky subjekty a jednotlivci, ktorí sa aktívne podieľajú na rozvoji a podpore kultúry, umenia, histórie, tradícií, umeleckej, vzdelávacej a osvetovej činnosti.

Kultúrne subjekty a jednotlivcov pôsobiacich v tejto oblasti v meste Šaľa možno rozdeliť na tri základné skupiny:

1) Inštitucionálna báza verejného sektora (úradu verejnej správy a inštitúcie v ich zriaďovateľskej pôsobnosti):

- Mesto Šaľa/oddelenie správy majetku a zariadení mesta
- Mestské kultúrne stredisko
- Mestská knižnica Jána Johanidesa
- Základná umelecká škola
- Centrum voľného času
- Materské školy (MŠ 8. mája, MŠ Budovateľská, MŠ Družstevná, MŠ Hollého, MŠ Okružná, MŠ P. J. Šafárika, MŠ pri ZŠ Jozefa Murgaša, MŠ pri ZŠ Petra Pázmánya s VJM)
- Základné školy (ZŠ Bernolákova, ZŠ Jána Hollého, ZŠ Jozefa Cígera Hronského, ZŠ Ľudovíta Štúra, ZŠ s MŠ Jozefa Murgaša, ZŠ Petra Pázmánya s VJM, SŠ-Špeciálna základná škola)
- Stredné školy (Spojená škola s organizačnými zložkami: 1. Obchodná akadémia; 2. Stredná odborná škola; 3. Stredná priemyselná škola, Gymnázium Juraja Fándlyho, Stredná odborná škola)
- Denné centrá seniorov
- Nitriansky samosprávny kraj/oddelenia školstva, mládeže, športu a kultúry
- Kultúrne organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti Nitrianskeho samosprávneho kraja
- Organizácie a inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a Ministerstva vnútra Slovenskej republiky

2) Inštitucionálna báza súkromného sektora:

- mimovládne organizácie – občianske združenia, spolky, asociácie, nadácie, záujmové skupiny pôsobiace v rôznych oblastiach záujmovo-umeleckej činnosti (hudba, tanec, divadlo, film, audiovizuálna tvorba, literatúra a knižná kultúra, výtvarné umenie, architektúra...)
- súkromný podnikateľský sektor – galérie, umelecké agentúry

- rôzne samostatné organizačné jednotky cirkví a náboženských spoločností
- rôzne neformálne subjekty (krúžky, kluby...) pôsobiace v oblasti záujmovo-umeleckej činnosti

3) Neinštitucionálna báza:

- ľudovoumeleckí výrobcovia a samostatne tvoriace osobnosti (umelci) v oblasti kultúry a umenia
- ďalší aktívni jednotlivci podieľajúci sa na rozvoji kultúry

Rozhodujúce pre koncepciu kultúry je podpora miestnej kultúry. Preto kladieme dôraz na miestnu kultúru a jej jednotlivé zložky. Keďže v rámci rozvoja miestnej kultúry je potrebné poznať celospektrálne kultúrne zázemie nielen v rámci inštitucionalizovanej bázy verejného sektora, stanovili sme si ako jedno z opatrení uvedených v tomto dokumente vytvorenie databázy skupín 2 a 3, nakoľko prehľad o týchto dvoch skupinách nie je dostačujúci. Vytvorenie takejto databázy nás v napĺňaní stanovených cieľov posunie k plneniu ďalších úloh, ktoré nám dopomôžu k rozvíjaniu miestnej kultúry a jej podpory.

Tento krok je potrebný aj preto, aby sme mohli osloviť všetky fungujúce zložky tretieho sektora a ponúkli im možnosť vzájomnej spolupráce, ktorá v súčasnosti nie je dostatočná a v mnohých smeroch stagnuje. Dôvodom môže byť, že mnohým zložkám súkromného sektora chýba podpora mesta, nakoľko kvôli obmedzeným finančným možnostiam samosprávy už dlhšiu dobu stagnuje dotačný systém a výraznejšia finančná podpora. V rámci podpory tretieho sektora je však možné zo strany mesta ponúknuť viaceré možnosti podpory, ktoré nie sú markantnou finančnou záťažou. Mali by byť zvýhodnené a teda podporované tie skupiny jednotlivcov, či tie zložky súkromného sektora, ktoré majú záujem o spoluprácu a chcú sa aktívne podieľať na rozvoji miestnej kultúry.

V rámci inštitucionálnej bázy verejného sektora možno v meste Šaľa určiť piatich hlavných nositeľov kultúrno-spoločenského života v meste:

a) Mestské kultúrne stredisko - podieľa sa na realizácii kultúry v meste. Je hlavným organizátorom celomestských kultúrno-spoločenských podujatí, koordinuje činnosť

záujmovo – umeleckej činnosti, zabezpečuje prevádzku kina, koordinuje činnosť Zboru pre občianske záležitosti a zabezpečuje vzájomnú spoluprácu s družobnými mestami.

b) Mestská knižnica Jána Johanidesa – je informačným, literárnym, komunikačným a študijným centrom. Prostredníctvom moderného knižničného systému má vytvorenú vlastnú databázu knižničného fondu.

c) Základná umelecká škola - poskytuje základné umelecké vzdelanie spravidla pre žiakov základnej školy, ale i strednej školy a dospelých. Stupne získaného vzdelania sú primárne umelecké vzdelanie a nižšie sekundárne umelecké vzdelanie.

d) Centrum voľného času – špecifikom centra je, že na rozdiel od ostatných výchovno-vzdelávacích zariadení:

- zabezpečuje podľa výchovného programu výchovno – vzdelávaciu, záujmovú a rekreačnú činnosť predovšetkým pre deti a mládež, ktoré sa vzdelávajú v základných a stredných školách, a tak sa pripravujú na budúce povolanie, ale aj pre ich rodičov a iné osoby do veku 30 rokov
- rozvíja kompetencie detí určené v štátnom vzdelávacom programe
- realizuje širší okruh činností (napr. prázdninové a príležitostné činnosti, súťaže, olympiády, poradenské činnosti, voľnočasové aktivity pre verejnosť a pod.)
- výchovnovzdelávaciu činnosť v centre vykonávajú pedagogickí zamestnanci (vychovávatelia centra), externí zamestnanci a plnoletí dobrovoľníci.

e) Štátny archív v Bratislave - pobočka Šaľa - preberá, uchováva a sprístupňuje informácie, ktoré vznikli z činnosti úradov, inštitúcií, škôl a organizácií pôsobiacich na území okresov Šaľa, Galanta a Dunajská Streda. Archív spravuje archívne fondy a zbierky v rozsahu 5130 b. m. z rokov 1340 - 2011.

V rámci inštitucionálnej bázy verejného sektora možno v meste Šaľa určiť za ďalších nositeľov kultúrno-spoločenského života v meste:

f) Materské školy - podporujú osobnostný rozvoj detí v oblasti sociálno-emocionálnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, estetickej, rozvíjajú schopnosti a zručnosti, utvárajú predpoklady na ďalšie vzdelávanie. Pripravujú na život v spoločnosti v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami detí. (www.minedu.sk)

- g) Základné školy** - podporujú rozvoj osobností žiakov, a to po stránke rozumovej, mravnej, etickej, estetickej, pracovnej a telesnej. Poskytujú základné poznatky, zručnosti a schopnosti v oblasti jazykovej, prírodovednej, spoločenskovednej, umeleckej, športovej, zdravotnej, dopravnej a ďalšie poznatky a zručnosti potrebné na orientáciu v živote a v spoločnosti a na ďalšiu výchovu a vzdelávanie. (www.minedu.sk)
- h) Stredné školy** - všeobecné vzdelávanie a výchova prebieha hlavne na gymnáziách, ktoré pripravujú predovšetkým na štúdium na vysokých školách. Ďalej pripravujú aj na výkon niektorých činností v správe, kultúre a v ďalších oblastiach. Všeobecné vzdelávanie a výchova je tiež súčasťou vzdelávania a výchovy na stredných odborných školách. Stredoškolské odborné vzdelávanie a príprava sa uskutočňuje v stredných odborných školách. Žiaci sa v ňom pripravujú predovšetkým na výkon odborných činností, najmä technicko-hospodárskych, ekonomických, pedagogických, zdravotníckych, sociálno-právnych, správnych, umeleckých a kultúrnych, prípadne aj na štúdium na vysokej škole. (www.minedu.sk)
- i) Denné centrum seniorov** - je účelovým organizačným útvarom, ktorého poslaním je uspokojovať kultúrne a spoločenské potreby starších občanov (spravidla v dôchodkovom veku) a ťažko zdravotne postihnutých občanov a poskytovať im niektoré služby. Denné centrum má charakter sociálno-spoločenského a kultúrneho zariadenia.

Kultúrne dedičstvo predstavuje súbor hmotných a nehmotných hodnôt, hnutelných i nehmotných vecí a predmetov, tvorivej činnosti človeka a vývoja ľudskej spoločnosti od najstarších čias až po súčasnosť, ktoré majú schopnosť priamo alebo sprostredkované vypovedať o vývoji histórie, spoločnosti, kultúry a majú trvalú historickú, umeleckú, vedeckú a kultúrno-spoločenskú hodnotu. Je podstatou kultúrnej identity spoločnosti a jej jednotlivých skupín. Kultúrne dedičstvo je svedectvom minulosti a predstavuje zväzok zachovania pre budúcnosť.

Nehmotné kultúrne dedičstvo sú poznatky, schopnosti, znalosti, prejavy, praktiky, stvárnenia, postupy, nástroje, artefakty, predmety a s nimi spojené miesta, ktoré sú súčasťou kultúrneho dedičstva. Nehmotné kultúrne dedičstvo určuje kultúrnu rozmanitosť regiónov,

ich identitu a zachováva dôkaz o ľudskej tvorivosti (ľudové tradície, zvyky, nárečie, folklór, ľudová pieseň...)

Rozdeľujeme ho do dvoch základných skupín:

- slovenský jazyk a jazyky národnostných menšín
- ďalšie oblasti duchovného dedičstva (*slovné (ústne) prejavy, hudba, tanec, hry, obrady, mytológia, obyčaje alebo tradičné formy komunikácie a šírenia informácií, jazy ľudovej kultúry mimoriadnej historickej, umeleckej, etnologickej, sociologickej, antropologickej, prípadne inej hodnoty*)

Hmotné kultúrne dedičstvo je súbor hnutelných a nehnuteľných vecí, ktoré sú podľa zákona o ochrane pamiatkového fondu vyhlásené za národné kultúrne pamiatky.

Súčasťou hmotného kultúrneho dedičstva sú:

- archívne dokumenty
- historické knižničné fondy a dokumenty
- zbierky múzeí a galérií
- pamiatkový fond
- diela hudby, dramatického umenia, tanca a scénografie
- oblasť filmu a audiovizie
- diela výtvarného umenia, úžitkového umenia, dizajnu a architektúry
- diela ľudového umenia a ľudovej umeleckej výroby

Súčasťou kultúrneho dedičstva sú aj pamätihodnosti (objekty, predmety), udalosti a osobnosti, ktoré majú pre daný región, mesto, či obec, lokálne spoločenstvo i jednotlivca historickú, spoločenskú, krajinnú, urbanistickú, architektonickú, kultúrnu, vedeckú, technickú, výtvarnú alebo umelecko-remeselnú hodnotu.

Mesto Šaľa eviduje 24 pamätihodností a 4 kultúrne pamiatky. Z celkového počtu 28 je 24 hmotne nehnuteľných, 4 hmotne hnutelné a žiadne nehmotné.

Evidencii pamätihodností mesta Šaľa a postupu predkladania a schvaľovania návrhov na ich zaradenie do zoznamu evidovaných pamätihodností mesta Šaľa sa venuje VZN 14/2011 O evidencii pamätihodností.

4. ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU MIESTNEJ KULTÚRY

Analýza stavu kultúry v meste bola jedným so základov pri tvorbe koncepcie kultúry. V tejto kapitole ponúkame stručný obraz kultúrnych, vzdelávacích a umeleckých aktivít, ktoré jednotlivé organizácie, či jednotlivci uskutočňujú v rámci miestnej kultúry.

Ako základ tejto analýzy nám poslúžili správy o činnosti jednotlivých organizácií a inštitúcií. V prípade škôl a školských zariadení sme podklady čerpali najmä so správ o výchovno-vzdelávacej činnosti, školských vzdelávacích programov, plánov prác školy, vyhodnocovacích (záverečných) správ a z koncepcií rozvoja; v rámci činnosti denných centier seniorov nám poslúžila výročná správa Organizácie sociálnej starostlivosti mesta Šaľa.

K doplnujúcim informáciám nám poslúžili aj webové stránky, na ktoré zároveň odkazujeme v prípade záujmu získania obsiahlejších informácií, či k získaniu podrobnejšieho prehľadu činností nižšie spomínaných inštitúcií.

Snahou jednotlivých organizácií v meste je ponúkať kultúrne a spoločenské podujatia rôzneho zamerania a pre všetky vekové kategórie. V prípade viacerých inštitúcií (školy, školské zariadenia, denné centrá seniorov), nie je prvoradým poslaním šírenie kultúry a jej hodnôt, ale nakoľko v edukačnom procese, či v rámci záujmovo-spoločenského rozvíjania integrity spoločnosti (teda vekovej kategórie, ktorá tvorí základ ich zamerania) sú kultúrno-spoločenské aktivity ich súčasťou, stávajú sa spolutvorcami kultúry na území mesta.

Pozitívnym zistením je fakt, že sa striktne neorientujú len na vymedzenú generačnú skupinu, ale v rámci socializácie a podpory stierania generačných rozdielov existuje medzi jednotlivými inštitúciami spolupráca a prepojenie v rámci kultúrneho dialógu. Nie je však dostatočne funkčné prepojenie všetkých kultúrotvorných zložiek a chýba dôslednejšie a perspektívne dlhodobejšie plánovanie a hlbšie prepojenie vzájomnej spolupráce. Ako ukáže nižšie uvedená analýza, mnoho podujatí je v rámci rôznych inštitúcií podobných, či totožných, čo nie je prekážkou, skôr naopak, je pozitívnym zistením, že fungujúce aktivity sú podporované a šírené ďalej, avšak práve kvôli tomu by bolo možné v prípade užšej spolupráce vyťažiť z nich viac a získať možnosť spoločnými silami vytvoriť niekoľko celomestských aktivít vo väčšom rozsahu.

Kultúru v meste môžeme rozdeliť do nasledovných kategórií:

- *Deti mesta Šaľa*
- *Mládež mesta Šaľa*
- *Seniori*
- *Široká verejnosť*
- *Tretí sektor*

Pre lepší prehľad uvádzame stručný prierez činnosti a podujatí podľa jednotlivých inštitúcií.

1. Inštitucionálna báza verejného sektora

A) Mestské kultúrne stredisko - podujatia podľa jednotlivých stredísk MsKS:

Dom kultúry

Hlavné činnosti a podujatia:

- organizovanie veľkých mestských kultúrnych podujatí – Večianske slávnosti, Šalianske slávnosti, ples mesta Šaľa, atď. a v priebehu roka všetky väčšie aj príležitostné slávnosti mesta
- koncepčné organizovanie podujatí pre všetky vekové kategórie obyvateľov Šale počas celého roka – divadelné predstavenia, detské divadlá a zábavné popoludnia pre deti, diskotéky a zábavy, koncerty v rôznych hudobných žánroch, výstavy
- filmové premietania (v rámci bežného hracieho profilu kina, mimoriadne premietania, tematické premietania, premietania pre deti, premietania pre školy, filmový klub)
- podujatia pre deti počas rôznych – skôr špecifických podujatí, ako sú Deň detí, Rozlúčka s letom, Mikuláš, Halloween, prázdniny, detské divadielka - Rozprávково, zábavno – súťažné popoludnia...
- podujatia pre materské školy, základné školy, školské kluby a stredné školy
- podujatia tretieho sektora
- organizácia a realizácia kultúrneho leta v Šali
- organizácia celoslovenskej prehliadky detskej dramatickej tvorivosti Zlatá priadka – Šaľa, spoluorganizácia krajskej prehliadky detskej dramatickej tvorivosti – Detský javiskový

sen, spoluorganizovatelia celoslovenských tanečných súťaží v modernom tanci (Majstrovstvá Slovenska a Slovenský pohár)

- usporiadanie podujatí k rôznym príležitostiam – Deň detí, Vianoce, Mikuláš, atď.
- činnosť Zboru pre občianske záležitosti (občianske obrady, rodinné slávnosti, ostatné podujatia)
- spolupráca s družobnými mestami (zabezpečovanie návštev družobných miest u nás a naopak, vystúpení a pod.)
- ostatné kultúrne podujatia (Deň matiek, mesiac úcty k starším, pietne akty a iné....)

Kultúrne stredisko Večierka

Kultúrne stredisko Večierka zameriava svoju činnosť na prácu s deťmi, mládežou a dospelými. Činnosť kultúrneho strediska Večierka je zameraná na podujatia menšieho rozsahu.

Nakoľko v meste Šaľa, na rozdiel od väčšiny okresných miest, nie je zriadené regionálne osvetové stredisko, kultúrne stredisko Večierka svojou činnosťou vo veľkej miere zastrešuje práve podujatia spoločenského a osvetového charakteru a aktívne spolupracuje s Krajským osvetovým strediskom v Nitre.

Organizujú sa tu pre všetky vekové kategórie rôzne súťaže (tvorivé – v kreslení, tancovaní, speve; vedomostné), tvorivé dielne (výtvarné, oboznamovanie sa s tradičnými remeslami), besedy (najmä preventívneho charakteru), kvízy, výstavy, zábavno-súťažné popoludnia a iné. Počas školského roka je veľmi dobrá spolupráca s materskými školami, základnými školami a strednými školami. V rámci letných a jarných prázdnin sú pre deti pripravené Prázdninové hry (spoločensko-zábavné podujatia). V rámci podujatia Hračkovňa sa prehĺbuje rodinný dialóg a generačná spolupráca, keďže ide o podujatie pre deti a ich rodinných príslušníkov.

V Kultúrnom stredisku Večierka zároveň podľa záujmu prebieha rôzna záujmovo – umelecká činnosť. Kultúrne stredisko Večierka navštevujú aj dospelí v oblasti záujmovo – umeleckej činnosti. Práca s dospelými je orientovaná na usporiadanie výstav, tvorivých dielní, besied a prednášok.

Pod Kultúrne stredisko Večierka patrí aj klub paličkovania, klub ezoteriky a klub patchworku.

Spoločenský dom Veča

Spoločenský dom vo Veči slúži predovšetkým pre obyvateľov tejto mestskej časti. Keďže ide o priestory menšie ako sú v Dome kultúry v Šali, je možné ho využívať najmä na podujatia menšieho rozsahu. Dané stredisko je využívané najmä na záujmovú – umeleckú činnosť, osvetovú činnosť, menšie podujatia určené pre deti, mládež alebo dôchodcov, aj keď snahou je vytvárať tu podujatia, ktoré by oslovili čo najširšiu verejnosť.

Medzi hlavné aktivity môžeme zaradiť tvorivo – zábavné popoludnia pre deti a rodičov, podujatia pre školské kluby, besedy pre školy, mládežnícke diskotéky, podujatia k ukončeniu školského roka, tanečné zábavy pre strednú a staršiu generáciu, výstavy, týždne detskej radosti počas letných a jarných prázdnin. Nezanedbateľná je aj spolupráca so školskými zariadeniami pri organizovaní rôznych súťaží, atď.

B) Mestská knižnica Jána Johanidesa

Mestská knižnica Jána Johanidesa organizuje v rámci svojej činnosti besedy s autormi kníh, organizuje burzy vyradených kníh, rôzne výstavy, autorské čítania, prednášky. Novinkou je virtuálny knižný klub pre deti a mládež Planéta knihožrútov.

C) Základná umelecká škola

Základná umelecká škola zabezpečuje nadštandardné záujmové vzdelávanie mladej populácie, nadaných žiakov a dospelých vo výtvarnom, hudobnom, tanečnom a literárno-dramatickom odbore.

Hudobný odbor ponúka možnosti vzdelávania sa v rôznych žánroch a predmetoch, ako napr. klavír, klasický a moderný spev, zobcová a priečna flauta, klarinet, trúbka, pozauna, tuba, basová krídlovka, eufónium, lesný roh, husle, syntetizátor, akordeón, gitara, hudobná náuka, korepetícia, štvorročná hra na klavíri, komorná hra a hra v orchestri, obligátny klavír, komorný spev...

Ponúka taktiež možnosť navštevovať a byť súčasťou Detského dychového súboru ZUŠ.

V rámci výtvarného odboru je možné získať zručnosti v rôznych výtvarných technikách, a to 1) v oblasti plošného vytvárania: kresba (olejový pastel, suchý pastel), maľba (tempera, akvarel), grafická tvorba (suchá ihla, linoryt, monotypia, muchláž, papierorez),

koláž, frotáž, textilné techniky (artprotis), fotografia a film a 2) v oblasti priestorového vytvárania: modelovanie z hlíny, sochárstvo, keramika (smalt, email).

Literárno-dramatický odbor ponúka dramatickú prípravu, dramatikú a slovesnosť, pohybovú prípravu, umelecký prednes, hudobnú a hlasovú prípravu, základy dramatickej tvorby, základy slovesnej tvorby, dejiny dramatickej tvorby, dejiny slovesnej tvorby, štúdium rolí, dejiny filmu.

Ponúka tiež možnosť účinkovať a tvoriť v Detskom divadelnom súbore Šálik a Divadelnom súbore Prievan.

Tanečný odbor sa zameriava na výučbu moderného tanca a ponúka tiež možnosť byť súčasťou súboru mažoretiek.

Základná umelecká škola sa zapája a spolupracuje na podujatiach organizovaných v meste a uskutočňuje aj vlastné koncerty, výstavy a divadelné predstavenia, ako napr. spoločné vystúpenia odborov ZUŠ: Koncert pre kráľovnú, zameraný na barokovú hudbu, Z rozprávky do rozprávky, Renesancia... Usporadúvajú tiež rôzne koncerty: triedne, absolventské, verejné, výchovné pre materské školy, koncerty populárnej hudby, spoločné koncerty detí a rodičov. Organizujú rôzne výstavy. Súčasťou činnosti a prezentácie ZUŠ sú aj večery povestí, prednesy poézie a prózy, inscenované povesti, divadelné predstavenia, absolventské predstavenia a vystúpenia pre seniorov.

D) Centrum voľného času

Centrum voľného času poskytuje deťom, mládeži a rodičom možnosť plnohodnotného využívania voľného času počas celého školského roka vrátane prázdnin. Spolupracuje so všetkými inštitúciami a organizáciami v meste, ktoré organizujú pravidelnú záujmovú a záujmovo-vzdelávaciu činnosť detí a mládeže vo všetkých oblastiach spoločenského života na báze dobrovoľnosti.

Centrum si vo výchovnom programe vymedzuje vlastné ciele a poslanie výchovy. Tieto ciele sú v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania deklarovanými v školskom zákone.

Centrum voľného času ponúka voľnočasové aktivity pre verejnosť a širokú paletu záujmových útvarov v oblasti kultúry a spoločenských vied: dramatické, spoločenské a moderné tance, tvorivé dielne, moderný spev, archeologický krúžok, záujmové útvary pre rodičov s deťmi – Hopkanie s mamičkami.

Podujatia v oblasti kultúry a umenia bude CVC realizovať s deťmi a mládežou pomocou projektov KomPrax.

Súčasťou centra voľného času a jeho činností je aj práca Mládežníckeho parlamentu a Informačného centra mladých (ICM).

V centre voľného času je stála archeologická expozícia, ktorá je ojedinelá nielen v meste Šaľa, ale aj v okolí. Okrem stálych exponátov sa v rámci aktívnej činnosti archeologického krúžku táto unikátna zbierka stále rozširuje. Archeologická expozícia neslúži len školám, ale aj širokej verejnosti a rôznym (i zahraničným) návštevníkom nášho mesta.

Ďalšou činnosťou centra voľného času sú vystúpenia divadelného súboru Materinky na rôznych mestských i mimomestských podujatiach, na ktorých reprezentujú mesto Šaľa.

Okrem toho sa v CVC realizujú aj rôzne súťaže, olympiády, podujatia k rôznym sviatkom, či oslavám. Súčasťou činnosti je tiež poskytovanie poradenskej činnosti.

E) Štátny archív – inštitúcia v zriaďovateľskej pôsobnosti MV SR

Štátny archív Bratislava - pobočka Šaľa, v meste známy skôr pod ľudovo ustáleným názvom kaštieľ, je v prvom rade zameraný na archívnu starostlivosť a v rámci svojho zamerania vykonáva odbornú činnosť, predarchívnu starostlivosť, evidenciu archívneho dedičstva SR, ochranu archívnych dokumentov, spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov, prístup k archívnym dokumentom (bádateľská a správna agenda), príručná odborná archívna knižnica, výskumná, publikačná, kultúrno-osvetová činnosť (konferencie, publikačná činnosť), organizačno – riadiaca a hospodársko-administratívna práca, správa registratúry vlastného archívu sú tiež predmetom činnosti archívu.

Okrem toho spolupracuje so školami a inými inštitúciami v meste Šaľa ako aj s inštitúciami v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta. Organizuje výstavy a dni otvorených dverí, kde sa návštevníci môžu oboznámiť nielen s prácou v archíve a prehliadnúť si kaštieľ, ale vyskúšať si napríklad vyhotovovanie voskových pečatí, písanie brkom, či zapojiť sa do súťaže vo vyhľadávaní dokumentov.

F) Materské školy

Materské školy v meste Šaľa v rámci edukačného procesu realizujú, aktívne i pasívne sa zapájajú do kultúrneho diania v meste prostredníctvom spolupráce s jednotlivými inštitúciami

ako aj vlastnými aktivitami a podporujú kultúrnu gramotnosť a integráciu detí v rámci kultúry a umenia.

V jednotlivých materských školách môžu deti rozvíjať svoje vedomosti, aktivitu a talent v rôznych krúžkoch. Niektoré sú realizované v spolupráci s Centrom voľného času v Šali, niektoré sú v réžii samotných materských škôl. Deti predškolského veku tak majú možnosť navštevovať pohybové krúžky: tanečný krúžok, resp. krúžok moderného tanca, krúžok ľudových hier a tanca, krúžok mažoretiek; výtvarný krúžok, krúžok tvorivej dramatiky, krúžok šikovných rúk, krúžok origami...

Materské školy sa o.i. zapájajú aj do programu literárnej gramotnosti a grafomotoriky.

Taktiež sa v rámci vlastných aktivít ako aj aktivít ostatných inštitúcií pôsobiacich v meste Šaľa v oblasti kultúry či vzdelávania zapájajú vlastným programom do vystúpení pre rodičov a verejnosť, do výtvarných súťaží, vystúpení pre dôchodcov, vystúpení pre darcov krvi...

Deti návštevou v kultúrnych zariadeniach ako aj na pôde samotných materských škôl majú možnosť vidieť divadelné predstavenia: maňuškové divadlá, bábkové divadlá, interaktívne divadlá, hudobné divadlá, marionetové divadlá; koncerty; varieté; kúzelníkov; žonglérov; sokoliarov...

Súčasťou neformálneho vzdelávania a prehlbovania pozitívneho vzťahu k umeniu a kultúre v širšom rozsahu sú aj poskytované možnosti zapájať sa do podujatí, ako tvorivé dielne, týždne detskej radosti, karnevaly, púšťanie šarkanov, maľovanie na chodník, Z rozprávky do rozprávky, zimné radovánky, interaktívnej dopravnej súťaže Frčka na ceste, rôznych tematických podujatí: tanec strašidielok, Lucia a iné bosorky, vianočné akadémie, besiedky a oslavy, Medzinárodný deň detí, Mikuláš, fašiangy...

V snahe podpory budovania rodiny realizujú podujatia v rámci mesiaca úcty k starším, Dňa rodiny, Dňa matiek, besiedok so starými rodičmi...

G) Základné školy

Základné školy v meste Šaľa poskytujú svojim žiakom okrem vzdelávacieho a výchovného procesu rôzne možnosti prezentácie a rozvíjania svojich schopností v mimoškolskej činnosti prostredníctvom krúžkov. Deti majú možnosť v jednotlivých školách navštevovať spevácky krúžok, rozhlasový krúžok, výtvarný krúžok, mediálnu výchovu, dramatický a divadelný krúžok, folklórny krúžok, ručné práce, krúžok šikovných rúk, tvorivé

dielne, čitateľsko-mediálny krúžok, hudobno-pohybový krúžok, hudobné hry a v prípade základnej školy P. Pázmánya s vyučovacím jazykom maďarským aj slovenskú konverzáciu a krúžok Náš región.

Základná škola P. Pázmánya s vyučovacím jazykom maďarským sa aktívne zapojila do projektu Wag, v rámci ktorého vznikol zaujímavý edukačný materiál o našom meste a regióne. Tento projekt ako aj samotný materiál by mohol poslúžiť ako návod pre ostatné školy v rámci prehľbovania regionálneho povedomia. Spojovacím medzníkom by mohol byť projekt Historicko-náučný chodník regiónu Šaľa, do ktorého sa základné školy aktívne zapojili.

Žiaci základných škôl sa zapájajú do rôznych recitačných, literárnych a speváckych súťaží, ako napr. Šaliansky Matko, Hviezdoslavov Kubín, Európa v škole, Prečo mám rád slovenčinu, Slovensko, Slávik Slovenska a iné.

Školy taktiež organizujú vlastné podujatia podporujúce vzťah detí k umeniu, spolupracujú s centrom voľného času, základnou umeleckou školou, mestským kultúrnym strediskom, Mestskou knižnicou Jána Johanidesa. Navštevujú divadelné a kultúrne podujatia, archív, výchovné koncerty, nočné rozprávky v Mestskej knižnici Jána Johanidesa. Organizujú tvorivé dielne, besedy, akadémiu, karnevaly, výstavy, podujatia v rámci špecifických sviatkov, či období- Medzinárodný deň detí, Mikuláš, fašiangy, Halloween, sviatky jari, súťaž o najkrajšiu tekvicu, tekvicový festival, súťaž o najkrajšieho šarkana...

Taktiež pripravujú podujatia, ktoré majú za cieľ utužovať rodinné zázemie a eliminovať prostredníctvom rôznych kultúrnych prejavov generačné rozdiely v rodine a spoločnosti – stretnutia so starými rodičmi, Deň matiek, Deň otcov, koncerty v dome dôchodcov...

H) Stredné školy

Aj stredné školy ponúkajú svojim študentom rôzne možnosti mimoškolskej realizácie. Okrem rôznych exkurzií (literárno-religiózných, historicko-poznávacích, exkurzií do Mestskej knižnice Jána Johanidesa a archívu) sú súčasťou ponuky na stredných školách v meste Šaľa aj rôzne krúžky (žurnalistický, literárnovedný, biblický, krúžok slovenského jazyka a literatúry, dejiny filmového umenia). Študenti sa taktiež zúčastňujú rôznych súťaží, z ktorých mnohé sú súčasťou kultúrneho vzdelávania a podporujú tvorivosť, vzdelanie a talent (napr.: Hviezdoslavov Kubín, Štúrovo pero, Plagát roku, Prečo som na svete rád/rada, biblická

olympiáda, súťaž Poznaj slovenskú reč, olympiáda v slovenskom pravopise, olympiáda slovenského jazyka). Samozrejme sú aj návštevy divadiel, či iných kultúrnych inštitúcií.

Študenti sa aktívne zapájajú do niektorých kultúrno-spoločenských podujatí na báze dobrovoľníctva a v niektorých prípadoch sú sami nositeľmi podnetov a nápadov na skvalitnenie, či rozšírenie kultúrneho a spoločenského života v meste.

I) Denné centrá seniorov

V meste Šaľa aktívne fungujú denné centrá seniorov, ktoré majú charakter nielen sociálnych, ale aj kultúrno-spoločenských zariadení.

V jednotlivých centrách aktívne pôsobia ich členovia v hudobnej kapele, speváckej skupine, či v spevokole. Okrem aktivít spojených s rôznymi výletmi a návštevami divadiel a kultúrnych podujatí organizujú besedy, výstavy, karnevaly, podujatia k rôznym sviatkom a témam, napr. fašiangy, stávanie mája, Deň matiek, mesiac úcty k starším, Katarínska zábava, Silvestrovská zábava, Mikulášske posedenia, vystúpenia v rámci MDŽ (poézia, piesne), venujú sa ručným prácam a tradíciám, ktoré sa s nimi spájajú.

J) Nitriansky samosprávny kraj

Spolupracuje pri podpore kultúry v meste formou dotácií, ale aj aktívnej spolupráce, najmä v prípade väčších podujatí s dosahom na kraj.

K) Organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti Nitrianskeho samosprávneho kraja

Spolupracujú s organizáciami v meste Šaľa a to v niekoľkých rovinách- v poradenskej a vzdelávacej činnosti rôznych oblastí kultúry a vzdelávania. Podporujú podujatia, pri ktorých sú organizačným spolutvorcom a pôsobia ako garanti v realizačnej fáze v našom meste s podporou miestnych zložiek ako spoluorganizátorov.

L) Ostatné organizácie a inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva kultúry SR, Ministerstva vnútra SR a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR

Poskytujú prevažne odbornú a poradenskú podporu. V prípade podujatí pod gesciou niektorého z ministerstiev sa odborne a organizačne zapájajú aj príslušné inštitúcie pod ich

zriaďovateľskou pôsobnosťou, napr. Literárne informačné centrum: Cena Jána Johanidesa, Esej Jána Johanidesa, Národné osvetové centrum: Zlatá Priadka.

2. Inštitucionálna báza súkromného sektoru

Spektrum participantov na mestskej kultúre dopĺňa aj tretí sektor so svojimi aktivitami. Kolektívy záujmovo – umeleckej činnosti v Šali patria dlhé roky k aktívnej súčasť kultúrneho diania v meste a úspešne reprezentujú mesto na Slovensku i v zahraničí. V súčasnosti väčšina z nich pracuje ako samostatný právny subjekt (občianske združenie).

V súčasnosti funguje v rámci mesta spolupráca s nasledovnými záujmovými skupinami:

- Hudobná skupina Z času na čas
- Hudobná skupina Imrichova klebeta
- Hudobná skupina Capre zo Šaly
- Divadelný súbor Materinky
- Divadlo ŠOK
- Tanečný klub Jumping
- Združenie výtvarníkov Terra Wag
- Združenie fotografov Terra Wag
- OZ Colours
- OZ ZBOR SV. RODINY
- Spevácky zbor: Caecilia chorus
- MC Mamy mamám
- Galéria Focesa

Uvedené hudobné skupiny majú za sebou niekoľkoročné úspešné pôsobenie a sú už pomerne známe nielen v Šali, ale aj v širšom okolí. Pravidelne vystupujú na rôznych podujatiach. Zároveň reprezentujú mesto aj v zahraničí počas slávností družobných miest.

Amatérske divadlo má v Šali bohatú históriu a množstvo úspešných sezón. Divadelné súbory aktívne prispievajú ku kultúrnemu životu v meste. Podieľajú sa na rôznych akciách, pravidelne niekoľkokrát do roka vystupujú na podujatiach pre deti, sú spolutvorcami detských

podujatí, ako sú Deň detí, Mikuláš a pod. Majú za sebou nacvičené a úspešne odohrané množstvo divadelných hier.

Divadelný súbor MATERINKY vznikol v roku 1977 v Šali. Jeho hlavnou črtou je tvorba predstavení pre deti. V začiatkoch sa súbor orientoval na prácu s bábkami, no v súčasnej dobe divadlo využíva všetky formy javiskového prejavu, ktorý zaujme nielen deti, ale aj dospelých. Každý rok jeho členovia pripravujú a nacvičia novú hru, s ktorou nie raz úspešne reprezentujú aj za pomyslenou hranicou mesta. V poslednej dobe to boli hry Kolotoč, Tri prasiatka, Čerti a Kačena, Cirkus Šupitó pod Šapitó a Orloj. Niekoľkokrát boli pozvaní a s veľkým úspechom odohrali predstavenia na Kremnických gagoch, Divadelnej Chalupke v Brezne a po postupe z krajskej prehliadky divadla dospelých hrajúcich pre deti aj na celoslovenskej prehliadke Divadlo a deti v Rimavskej Soboti.

Divadlo ŠOK vzniklo na začiatku deväťdesiatych rokov. Od tej doby odohralo rôzne divadelné hry, ako Zlý sen, Neumierajte prosím ste v poradí, Oči, Verklikár, Alžbeta Báhory, Peter Pan, Jarné prebudenie, Polnočný denník, Všetko je inak, Cesta, Slovo, Kyanid o piatej. Vystupovalo a účinkovalo na javiskách profesionálnych divadiel: Nová scéna v Bratislave, Štátna opera v Banskej Bystrici, Staré divadlo v Nitre, Acropolis v Prahe, Činoherní klub v Prahe; na súťažných krajských a celoslovenských prehliadkach: Pod Slovenskou bránou v Tlmačoch, Na scénu v Kozárovciach, Exit v Levoči a Scénická žatva v Martine; na festivaloch: Kremnické gagy, Dida v Pivnici - Srbsko, Festival integrace Slunce v Prahe...

Tanečný klub Jumping vychováva mladé talenty v rôznych tanečných žánroch a zároveň je organizátorom klubových a celoslovenských tanečných súťaží. Tiež úspešne reprezentuje mesto Šaľa nielen v rámci Slovenska, ale aj v zahraničí.

Členovia TK Jumping za 18 rokov činnosti vytancovali 18 titulov Majstrov Slovenska, 3 tituly Majstrov ČR, 3 tituly Majstrov Európy a 5 titulov vicemajstrov sveta. Ďalej získali strieborné a bronzové medaily na svetovom pohári a taktiež na majstrovstvách sveta a Európy. Zároveň spolupracujú na organizovaní záujmových krúžkov a kurzov pre širokú verejnosť v rôznych vekových kategóriách.

Medzi najnovšie a najaktívnejšie záujmové združenia v Šali patrí klub výtvarníkov Terra Wag, ktorý funguje od roku 2008 a postupne sa rozrastá a rozširuje svoju činnosť. Cieľom ich činnosti je odovzdávanie poznatkov a skúseností širokej verejnosti a svojimi výtvormi

prezentovať mesto a okolie. Klub výtvarníkov usporadúva výstavy šalianskych výtvarníkov, výtvarníkov z iných regiónov, usporadúva odborné prednášky z výtvarnej sféry a mnohí výtvarníci sa zúčastňujú tvorivých dielní pre rôzne vekové skupiny. Úspešne nás reprezentujú aj v iných regiónoch, či v zahraničí.

Od roku 2011 funguje pri KS Večierka aj klub fotografov Terra Wag, ktorého cieľom je dať dokopy čo najviac fotografov, spoločne sa zlepšovať, zúčastňovať sa súťaží a výstav a sami aj rôzne podujatia organizovať.

OZ ZBOR SV. RODINY je združenie, ktoré si za cieľ nedáva len nácvik a vystupovanie v rámci samotnej hudobno-speváckej prezentácii zborových aktivít, ale jeho ambície siahajú oveľa ďalej. Pripravuje rôzne podujatia pre širokú verejnosť a to v rôznych oblastiach kultúry a umenia.

OZ Colours spolupracuje na organizovaní zaujímavých kultúrno-spoločenských podujatí pre všetky vekové kategórie. Okrem podujatí v rámci kultúrneho leta, aktivít pre deti, je najznámejší festival Colourfest, ktorého organizátorom je práve zmienené združenie.

Spevácky zbor Caecilia chorus sa okrem vlastných vystúpení zapája aj do programov iných organizácií a ochotne spolupracuje pri ich realizácii.

Materské centrum Mamy mamám je tiež jedným z aktívnych centier, ktoré pripravujú a realizujú veľké množstvo žánrovo pestrých podujatí a to nielen v rámci aktivít samotného centra.

Galéria Focesa je súkromná galéria, ktorá však okrem vlastnej výstavnej činnosti a stálej expozície fotografických aparátov ponúka priestor pre inštitúcie a jednotlivcov v snahe podporovať miestne umenie a umelcov.

Na území mesta pôsobia ďalšie záujmové skupiny a združenia:

- Csemadok
- Spoločnosť Petra Pázmánya
- OZ Záhrada (Joy House)
- Čajovňa na konci vesmíru
- OZ Maceva
- OZ PRO VITA
- miniBODKA

- Informačné centrum mladých
- Metroklub
- Miestny odbor Matice slovenskej (organizátor celoslovenskej súťaže v prednese povestí – Šaliensky Matko)

Z uvedenej analýzy činností a aktivít jednotlivých subjektov pôsobiacich v inštitucionálnej a neinštitucionálnej báze verejného sektora možno konštatovať na základe rozdelenia ponuky kultúrneho vyžitia pre jednotlivé vrstvy obyvateľov širokú ponuku možností kultúrneho života v meste.

Deti mesta Šaľa

V meste je vytvorený priestor pre aktívnu prácu s deťmi v podobe kultúrnych a spoločenských podujatí. Kultúra pre deti má niekoľko fáz. Jednak je to kultúra kupovaná – v tomto prípade ide najmä o detské divadielka a iné kultúrno-spoločenské a umelecké produkty, ktoré sú určené deťom predškolského a mladšieho školského veku. V ďalšej fáze je to spoločensko-osvetová činnosť, v ktorej dostávajú priestor nielen deti, ale aj ich dospelí rodinní príslušníci. Veľkým prínosom sú podujatia typu tvorivých dielní a tie, ktoré aktívnym spôsobom podporujú rozvíjanie tvorivosti. Týmito aktivitami deti získavajú umelecké cítenie, rozvíjajú si kreativitu, manuálnu zručnosť a predovšetkým je ich voľný čas efektívne a zmysluplne využitý. Tieto aktivity majú vysoko preventívny charakter a je možné nimi predchádzať negatívne protispoločenskému správaniu detí a mládeže.

Kultúra pre deti je aktivizovaná aj počas rôznych – skôr špecifických podujatí. V ponuke sú aj rôzne súťaže, hry, krúžky, ktoré ponúkajú deťom zábavu, vzdelávanie a možnosť zmysluplne a kreatívne rozvíjať svoju osobnosť.

Mládež mesta

Častým problémom je otázka ako zaujať mládež, vyriešiť problematiku toho, aký typ podujatia je pre mladých ľudí zaujímavý. Z podujatí, ktoré sa pre mládež organizujú, sú to predovšetkým krúžky, aktivity a mimoškolská činnosť v rámci svojho zamerania najmä prostredníctvom stredných škôl a centra voľného času. Mimo toho sú to mládežnícke diskotéky, rockové koncerty, halloweenské podujatia, tematické filmové večery a podujatia všeobecne určené pre širokú verejnosť (divadlá, koncerty...). Zaujať mládež špecifickým

druhom podujatia je často obtiažne, nakoľko na základe skúseností a realizovaného miniprieskumu majú adolescenti záujem prevažne o diskotéky a koncerty populárnej hudby. Navštevujú však rôzne typy podujatí, ktoré nie sú špecificky radené ako mládežnícke – divadlá, koncerty, filmové premietania...

V rámci záujmovo-umeleckej činnosti je zo strany mládeže najväčší záujem o tanečné kurzy a krúžky a o divadelný krúžok. Bohatú históriu má v rámci mesta divadelný súbor Materinky, taktiež divadelný súbor ŠOK. Členmi divadelných súborov sú okrem dospelých aj mnohí mladí ľudia vo veku 15 – 25 rokov.

Je potrebné nadviazať užšiu komunikačnú väzbu s touto vekovou skupinou a prostredníctvom aktívnej spolupráce a na báze dobrovoľníctva rozšíriť a zintenzívniť ponuku kultúrno-spoločenských možností pre mládež. V najbližších rokoch by mala byť intenzívnejšie riešená otázka nízkoprahových zariadení v meste pre neorganizovanú mládež.

Seniori

Seniori patria ku skupine občanov, ktorých kultúrne potreby sú svojím spôsobom špecifické. Seniorov v meste Šaľa možno laicky rozdeliť do dvoch typových skupín. Tou prvou sú organizovaní a teda v rámci socializácie aktívne činní seniori – teda tí, ktorí sú členmi denných centier seniorov a ktorí v rámci ich činnosti sa zúčastňujú kultúrno-spoločenského diania. Druhú skupinu tvoria seniori, ktorí nemajú záujem aktivovať sa v denných centrách seniorov a títo prevažne ani neprejavujú záujem o kultúrno-spoločenské dianie. Výnimku v tomto prípade väčšinou tvoria iba aktivity cirkevných a náboženských organizácií, ktoré tiež možno zaradiť medzi tvorcov kultúrnych a spoločenských hodnôt.

V prípade tejto vekovej skupiny možno hovoriť o obdobnom probléme ako v prípade mládeže. Mestské organizácie sú v kontakte s miestnymi dennými centrami. Bola im poskytnutá možnosť a priestor na spoluprácu, možnosť výberu podujatia, o aký by mali záujem a tiež priestor pre prezentáciu vlastnej činnosti na podujatiach organizovaných mestom. Avšak reflektovanie na ponúkané možnosti sa nestretol s väčšími aktivitami. Pri analyzovaní podujatí, ktoré organizujú samotné centrá seniorov, je zrejmé, že uspokojovanie potrieb socializácie a kultúrno-spoločenského vyžitia je pre nich primárny v rámci vlastných aktivít.

V tomto smere považujeme za jednu z priorít podnietiť ich záujem a osloviť nielen organizovanú, ale aj neorganizovanú skupinu ľudí v dôchodkovom veku.

V súčasnosti medzi najčastejšie podujatia organizované pre seniorov v Šali patria podujatia v rámci mesiaca úcty k starším, hudobné popoludnia, folklórne a hudobné podujatia v rámci kultúrneho leta a iných väčších podujatí. Úspešné sú koncerty v kostole, organizované pri rôznych sviatkoch a príležitostiach / Vianoce, Nový rok /

Seniori navštevujú často podujatia, ktoré sú určené širokej verejnosti.

Široká verejnosť

V meste Šaľa sa organizujú podujatia rôznych žánrov a rôzneho rozsahu. Z pravidelne sa opakujúcich môžeme spomenúť divadelné predstavenia, koncerty, výstavy, plesy, mnohotematické festivaly, súťaže, slávnosti, filmové premietania, nadväzujúc na tradíciu organizovania okresných, krajských i celoslovenských prehliadok a festivalov rôznych umeleckých žánrov. Medzi najvýznamnejšie podujatia, ktoré sú určené všetkým vekovým kategóriám obyvateľov, patria Večianske slávnosti, Šalianske slávnosti, Zlatá priadka, kultúrne leto, oslavy 1. mája, Rozlúčka s letom, Colourfest. Tieto podujatia sú žánrovo rôznorodé a pestré a obsahujú vystúpenia a programy pre všetky vekové kategórie.

Tretí sektor

Spolupráca rôznych organizácií v meste s tretím sektorom je na celkom dobrej úrovni, vytvárajú sa podmienky pre spoluprácu a podporu, napr. spoločne organizované podujatia, vzájomná výmena informácií v oblasti kultúry a vzdelávania a osvetovej činnosti, báza dobrovoľníkov. Pre mnohé záujmové skupiny v oblasti kultúry poskytujú jednotlivé inštitúcie priestory pre možnosti ich pôsobenia.

Napriek zmienenému je možno konštatovať, že práve spolupráca s tretím sektorom má pomerne dosť vysoké rezervy a to hneď z niekoľkých dôvodov. Nie sú vytvorené pravidlá vzájomnej podpory, čím stagnuje plánovanie spoločných aktivít viacerých organizácií (zväčša participujú iba dve medzi sebou). Ďalej nie sú zmapované všetky fungujúce a aktívne združenia, spoločnosti a jednotlivci, tiež existuje niekoľko združení, s ktorými však nie je aktívna spolupráca vytvorená. Preto je potrebné spojiť mestské organizácie s tretím sektorom a vytvoriť tak silnú komunitu pre tvorbu a zlepšenie kultúrneho života v meste Šaľa.

5. VÝCHODISKÁ, ZÁMERY A CIELE KONCEPCIE MESTA ŠAĽA

Vzhľadom k absencii koncepcie kultúry v meste Šaľa a na základe analýzy miestnej kultúry vznikla potreba vypracovať dokument, ktorý ponúkne komplexnejší pohľad na možnosti rozvoja kultúrneho života v meste Šaľa a zároveň určí priority a ciele rozvoja kultúry v meste a regióne.

Pri tvorbe koncepcie kultúry sme vychádzali z legislatívnych východísk, spôsobov financovania kultúry a z analýzy stavu kultúry v meste za obdobie posledných štyroch rokov.

Konkrétnymi materiálmi, ktoré slúžili ako podklady na vypracovanie koncepcie kultúry, boli Analýza činnosti Mestského kultúrneho strediska, Základné strategické ciele koncepcie rozvoja Mestskej knižnice Jána Johanidesa, SWOT analýza ku koncepcii MsKJJ, Správa o výchovno – vzdelávacej činnosti, výsledkoch a podmienkach MŠ (informácie sme čerpali so všetkých materských škôl), Správa o výchovno – vzdelávacej činnosti, výsledkoch a podmienkach ZŠ (informácie sme čerpali so všetkých základných škôl), Správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, výsledkoch a podmienkach školského zariadenia (Základná umelecká škola), Správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, výsledkoch a podmienkach výchovnovzdelávacieho zariadenia (Centrum voľného času), Vyhodnocovacia správa (Spojená škola), Plán práce školy (Spojená škola), Záverečná správa (Gymnázium Juraja Fándlyho), Výročná správa (Organizácia sociálnej starostlivosti), Správa o činnosti archívu (Štátny archív Bratislava – pobočka Šaľa), archívne ročenky (Štátny archív Bratislava – pobočka Šaľa). V rámci ďalších doplňujúcich informácií nám poslúžili webové stránky organizácií, kde sme sa mali možnosť oboznámiť s harmonogramom akcií, plánovanými a zrealizovanými aktivitami, v niektorých prípadoch vlastnými koncepciami, atď.: www.sala.sk, www.msbudovatelska.edupage.sk, www.msdruzstevna.edupage.org, www.mshollehosala.edupage.sk, www.zsmurgasa.edu.sk, www.msokruzna.edupage.org, www.msomaja.edupage.org, www.mssafarika.edupage.org, www.pazmanymta.edupage.sk, www.zsbernolakova.edupage.org, www.zshollehosala.sk, www.zskrsala.sk, www.zslssa.edupage.org, www.zussala.sk, www.spojenaskolasala.edupage.org,

www.cvesala.sk, www.spojenaskolasala.sk, www.gymnazium.edupage.org, www.oss.sala.sk,
www.minv.sk

Na základe spoločných stretnutí, podnetov, pripomienok, analýz a čiastkových koncepcií jednotlivých odborných pracovísk/inštitúcií pôsobiacich v oblasti kultúry v zriaďovacej pôsobnosti mesta Šaľa sme vytvorili víziu do budúcnosti a následne sme si vytýčili ciele, ktoré by sme v období nasledujúcich piatich rokov chceli naplniť a zároveň určili spôsoby a možnosti ich realizácie a to formou konkrétne a adresne stanovených úloh.

V rámci tvorby koncepcie kultúry sa zrealizovalo celkom päť pracovných stretnutí a viacero konzultácií, ktorých sa zúčastnili zástupcovia jednotlivých organizácií a inštitúcií mesta (vedenie mesta, Mestské kultúrne stredisko, Mestská knižnica Jána Johanidesa, Centrum voľného času, Základná umelecká škola, štátny archív a členovia kultúrnej komisie).

Po určení hlavného cieľa rozvoja kultúry a identifikovaní problémov prostredníctvom spracovávania SWOT analýz sme vypracovali špecifické ciele a opatrenia. Následne sme prioritizovali problémy a navrhli postupy pre napĺňanie cieľov a riešenie problémov. V prípade potreby finančných zásahov pri realizácii jednotlivých priorit sme vychádzali z čiastkových analýz a koncepcií jednotlivých organizácií a inštitúcií.

K tvorbe koncepcie sme oslovili odbornú i laickú verejnosť s možnosťou zúčastniť sa procesu tvorby koncepcie, keďže jedným zo základných cieľov koncepcie je vytvoriť a zlepšiť podmienky pre rozvoj kultúry v čo najširšom rozsahu.

Koncepcia rozvoja kultúry posluží svojim podrobným rozpracovaním k vytvoreniu pripravovaného Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Šaľa v oblasti kultúry.

Priority majú otvorený charakter, podľa možností a potrieb mesta ich možno upravovať a dopĺňať.

5.1. Ciele v oblasti rozvoja kultúry v meste

Konceptia rozvoja kultúry v meste Šaľa vychádza z už existujúcich strategických dokumentov, resp. novovytvárané strategické materiály by mali byť nadväznú na tento materiál v rámci časového horizontu, na ktorý sa vzťahujú.

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Šaľa stanovuje ako priority v oblasti kultúry:

1. Vytvoriť vhodné podmienky pre kultúru v meste
 - zlepšiť technický stav objektov a ich vybavenia
 - vytvárať lepšie podmienky pre prácu záujmovú – umeleckých skupín a súborov
 - zefektívniť činnosť MsKS
2. Práca s verejnosťou s cieľom vytvorenia kultúrnych návykov a zvýšenia návštevnosti kultúrnych podujatí občanmi mesta
 - zlepšiť zapojenie občanov do kultúrneho života v meste
 - zefektívnenie propagácie kultúrnych podujatí

Hlavné ciele v oblasti rozvoja kultúry v meste Šaľa

Hlavný cieľ: Skvalitniť podmienky pre kultúrny život v meste

Strategický cieľ: Vytvoriť podmienky pre kvalitný kultúrny život v meste

Dlhodobou a prioritnou víziou je vytvoriť v meste Šaľa kompaktný kultúrny život, ktorý bude slúžiť pre všetkých obyvateľov ako forma relaxácie, zábavy, duševného rastu i oddychu.

Základnou myšlienkou je vytvoriť takú ponuku kultúry, ktorá bude zaujímavá a prístupná pre všetky skupiny obyvateľov a zároveň vytvárať podmienky na aktívny prístup obyvateľov ku kultúre a podmienky pre záujmové skupiny, ktoré chcú aktívne pôsobiť v oblasti kultúry, umenia, umeleckej a osvetovej činnosti. Medzi hlavné ciele musí patriť vytváranie takých podmienok, aby sa obyvatelia stali v čo najväčšej miere tvorcami kultúrneho života.

Aby mohli byť tieto hlavné ciele napĺňané, musia byť splnené podmienky na dvoch úrovniach: kultúrna infraštruktúra musí ponúkať dostatočné priestorové kapacity na úrovni 21. storočia a zároveň musí byť občanom poskytnutá bohatá a kvalitná ponuka kultúrno – spoločenských podujatí.

Preto sme ciele a priority rozvoja kultúry v meste Šaľa rozdelili do dvoch hlavných oblastí:

1. *Kultúrna činnosť*
2. *Kultúrna infraštruktúra*

Na základe zhodnotenia silných a slabých stránok a problémových oblastí je možné určiť hlavné ciele strategického riešenia rozvoja kultúry v meste v rámci týchto dvoch oblastí nasledovne:

1. Kultúrna činnosť

- A) Rozvíjanie, prehlbovanie a skvalitňovanie vzájomnej spolupráce kultúrno-spoločenských a vzdelávacích organizácií a jednotlivcov a zlepšenie koordinácie medzi nimi s podporou už fungujúcich zložiek*
- B) Zvýšiť kultúrne povedomie a záujem občanov o kultúrny život v meste*
- C) Zvýšiť regionálne povedomie a záujem občanov o históriu mesta a regiónu*
- D) Zlepšiť marketing a propagáciu mesta, kultúrno-spoločenských podujatí a propagačných materiálov*

A) Rozvíjanie, prehlbovanie a skvalitňovanie vzájomnej spolupráce kultúrno-spoločenských a vzdelávacích organizácií a jednotlivcov a zlepšenie koordinácie medzi nimi s podporou už fungujúcich zložiek

Základnou úlohou a povinnosťou mesta je vytvárať podmienky pre kultúrne a spoločenské vyžitie všetkých vrstiev obyvateľstva. Mesto musí svojimi aktivitami osloviť všetky vekové kategórie, ako aj rôzne záujmové útvary, v ktorých obyvatelia Šale rozvíjajú svoje záujmy a ktorým venujú svoj voľný čas.

Podstatou rozvoja kultúry nie je len zaistiť pasívnu účasť na podujatiach, ale aj aktívne zapojiť verejnosť. Našou snahou je vybudovať systém vzájomnej spolupráce, podpory a motivácie kultúrno-spoločenských a vzdelávacích organizácií a jednotlivcov a vytvoriť databázu inštitucionálnych i neinštitucionálnych skupín tvorcov kultúry.

Cieľom mesta Šaľa v tejto oblasti je jednak podpora existujúcich súborov ZUČ, ale aj snaha poskytnúť priestor pre tvorbu nových súborov, rôznych žánrov hudobnej produkcie,

divadelných a tanečných súborov ako aj mnohých iných podľa záujmu obyvateľov a ďalších možností mesta.

Na území mesta Šaľa pôsobia občianske a záujmové združenia v oblasti kultúry. Existencia spolupráce s takýmito združeniami je výhodná pre obidve strany. Spolupráca mesta s inými subjektmi môže byť prínosom napr. v oblastiach získania finančných zdrojov, riešenia personálnych a priestorových problémov, zvýšenia kvality poskytovaných služieb, výmeny informácií, skvalitnenia propagácie podujatí a pod. Rozšírenie spolupráce s miestnymi občianskymi združeniami a ostatnými organizáciami v meste by malo priniesť zlepšenie a rozšírenie fungovania kultúry ako takej.

Hlavnými cieľmi v tejto oblasti by malo byť zavedenie systému monitorovania potrieb a fungovania kultúrnych združení v regióne a vytvorenie systému podpory kultúrnych aktérov na miestnej a regionálnej úrovni.

Ďalšou možnosťou rozvíjania a prehlbovania kultúrneho života v meste je existencia partnerských družobných vzťahov mesta, ktorá prináša široké možnosti aj v oblasti kultúry.

Rozvíjanie spolupráce s družobnými mestami je vhodným nástrojom zviditeľňovania mesta v medzinárodnom kultúrno – historickom meradle a zároveň prináša obyvateľom mesta možnosť spoznať kultúru a históriu iných krajín a regiónov.

Mesto Šaľa má rozvinuté dlhodobé družobné vzťahy s mestami Kanské, Oroszlány, Telč, Kuhmo a Mogil'ov Podolskij, pričom najintenzívnejšie kontakty sú udržiavané najmä s mestami Kanské, Oroszlány a Telč, ktoré sú aj svojou vzdialenosťou najdostupnejšie.

Prioritou v tejto oblasti by malo byť rozšírenie vzájomných vzťahov v oblasti kultúry do rôznych oblastí a žánrov a v priebehu celého roka.

Z ďalších priorít v tejto oblasti by malo byť budovanie pozitívneho imidžu družobných partnerstiev. Cieľom by malo byť postupné zavádzanie takých aktivít a podujatí, ktoré umožnia občanom mesta spoznávať družobné mestá počas celého roka a existenciu týchto partnerstiev vnímať ako pozitívnu súčasť nášho mesta.

B) Zvýšiť kultúrne povedomie a záujem občanov o kultúrny život v meste

Zachovať a zvyšovať rôznorodosť a dostupnosť podujatí je jednou z hlavných priorít mesta. Prvoradé je zachovať dobrú úroveň tradičných podujatí organizovaných na území mesta. Na základe analýzy návštevnosti a zisťovania záujmu priebežne dopĺňať už zabehnuté podujatia o nové a vytvárať priestor, aby sa Šaľa stala centrom kultúry v okrese.

Keďže kultúrny život v meste je pre ľudí a o ľuďoch, je potrebné vytvoriť systém monitorovania záujmu o kultúrne aktivity a spätné väzby od užívateľov kultúry. V tomto smere je veľmi dôležité vytvárať od útleho veku pozitívny vzťah ku kultúre a kultúrnemu daniu. Cieľom je nielen udržať kultúrne povedomie občanov, ale vychovávať ďalšie generácie, ktoré k umeniu a kultúre budú mať vzťah, preto kladieme dôraz na kultúrnu výchovu detí a mládeže.

C) Zvýšiť regionálne povedomie a záujem občanov o históriu mesta a regiónu

Poznať vlastné prostredie a jeho históriu a tradície je v rámci budovania zdravého lokálpatriotizmu veľmi dôležité a mesto by v tomto smere malo zohrávať tiež dôležitú úlohu. Prínosom by mohli byť realizované aktivity týkajúce sa mesta a regiónu a podporujúce uchovávanie tradícií a zvykov.

D) Zlepšiť marketing a propagáciu mesta, kultúrno-spoločenských podujatí a propagačných materiálov

Celkovo môžeme zhrnúť, že úroveň propagácie zodpovedá technickým, finančným a personálnym možnostiam, a preto bude potrebné na skvalitnenie propagačných činností odstrániť nedostatky práve v týchto faktoroch. Zároveň je cieľom rozšíriť propagáciu do širšieho regiónu.

Pozitívom je využívanie webových stránok a sociálnych sietí, ku ktorým najmä starší občania majú obmedzený prístup.

Ako nedostatočná sa javí propagácia formou plagátov umiestnených na výlepných plochách v meste a to najmä z technických dôvodov. Plagátovacie plochy sa javia ako najmenej efektívne v rámci informovanosti. Mesto Šaľa má iba dve informačné tabule, ktoré je možné využívať na propagáciu vlastných podujatí - jedna je umiestnená pred domom kultúry a druhá pred mestským úradom. Okrem týchto zasklených plôch sú k dispozícii výlepné plochy v meste, / skruže/, ktorých je spolu v meste päť, a ploché tabule v rovnakom počte, čo je na danú rozlohu mesta nedostačujúce a zároveň ich technický stav je nevyhovujúci. Sú neprehľadné a umiestnené často mimo centrálnu pozornosť okoloidúcich. Riešením by bolo zrušiť súčasné plagátovacie plochy a namiesto nich buď vytvoriť jednu centrálnu zónu skruží, alebo investovať do zakúpenia citylightov, ktoré sú už v súčasnosti na pešej zóne, avšak využívané sú na iný druh informovanosti.

Je potrebné vytvoriť systém propagácie kultúrno-spoločenských podujatí a formu ich šírenia.

Pozitívna a perspektívna je distribúcia informačného letáku Kam v Šali, kde občan dostane informáciu o kultúrnom dianí takpovediac priamo domov.

Bez dostatočného technického zázemia je len ťažko realizovať propagáciu podujatí na vyššej úrovni. Bude potrebné zabezpečiť kvalitné technické a softvérové vybavenie a dostupnosť informačných plôch pre propagovanie kultúrno-spoločenských podujatí v meste.

V meste Šaľa absentuje vlastná propagácia mesta a snahou by malo byť vytvorenie systému propagácie mesta a vytvorenie propagačných a informačných materiálov o meste.

2. Kultúrna infraštruktúra

- A) Centralizovať informácie o meste, histórii, tradíciách a kultúrno-spoločenskom dianí na jedno miesto.*
- B) Vytvoriť v meste dobré technické a technologické zázemie a atraktívne kultúrne prostredie pre realizáciu kultúrno-spoločenských a vzdelávacích aktivít.*
- C) Zabezpečiť dostatok vyhovujúcich priestorov pre dostatočné technické zázemie pre realizáciu kultúrnych aktivít v meste.*
- D) Oprava a rekonštrukcia historických budov a kultúrnych pamätihodností.*

A) Centralizovať informácie o meste, histórii, tradíciách a kultúrno-spoločenskom dianí na jedno miesto

V meste Šaľa absentuje centrálné stredisko, kde by obyvatelia a návštevníci mohli získať komplexné informácie o meste, histórii, tradíciách a kultúrno-spoločenskom dianí. Bolo by žiaduce centralizovať poskytovanie týchto informácií na jedno miesto, najlepšie v centre mesta a to formou zriadenia kultúrno – informačného centra. Vhodným priestorom by mohla byť knižnica Jána Johanidesa, ktorá má zo strategického hľadiska výbornú polohu a po rekonštrukcii priestorov je vhodným a prístupným objektom.

B) Vytvoriť v meste dobré technické a technologické zázemie a atraktívne kultúrne prostredie pre realizáciu kultúrno-spoločenských a vzdelávacích aktivít

Vzhľadom na vek, štruktúru a údržbu viaceré objekty vyžadujú nemalé finančné náklady na ich prevádzku. Technická infraštruktúra objektov musí zohľadňovať súčasné ako aj budúce nároky, potreby a zámery zariadení a byť v súlade s navrhovanými službami a ponukami zariadenia, čo v súčasnej dobe dokáže naplňať iba čiastočne. Zlý technický stav budov, najmä domu kultúry, si vyžaduje rozsiahlu rekonštrukciu, ktorá je z estetického hľadiska a z hľadiska znižovania energetickej náročnosti potrebná.

Rekonštrukcia týchto objektov vyžaduje nákladnú investíciu, avšak ich návratnosť by spočívala v znížení prevádzkových nákladov a zvýšením návštevnosti kultúrnych podujatí.

Kritériá na uprednostnenie rekonštrukcie zariadení by mali zohľadňovať nielen havarijnú potrebu (napr. zatekajúca strecha, opadávanie fasády), ale aj hospodársky efekt, šetrenie energiami, mieru inovácií, tvorbu príjmov a zvýšenie atraktivity a kvality ponúkaných budúcich služieb, ktorých poskytovanie rekonštrukcia umožní.

Nevýhodou mesta je nedostatočná technická vybavenosť predovšetkým počas realizácie vonkajších podujatí. Nezanedbateľným problémom je neexistujúce zastrešenie, práve kvôli ktorému sa v prípade nepriazni počasia musia rušiť už zabezpečené podujatia. Zároveň je potrebné doplniť svetelný park, ktorý je v súčasnosti nedostatočný a nevyhovujúci ani na menšie podujatia.

Skvalitnenie technického vybavenia sa týka aj vybavenia potrebného na prípravu jednotlivých podujatí v oblasti administratívnej činnosti, propagácie podujatí a pod.

C) Zabezpečiť dostatok vyhovujúcich priestorov pre dostatočné technické zázemie pre realizáciu kultúrnych aktivít v meste

Na území mesta je niekoľko inštitúcií, ktoré priamo, či nepriamo formujú kultúrno-spoločenský život a disponujú s rôznym kapacitným a technickým zázemím. Prostredníctvom zefektívnenia kultúrnej činnosti formou užšej a adresnejšej spolupráce medzi jednotlivými organizátormi by bolo možné vzájomnou spoluprácou využívať viacej priestorových a technických kapacít.

Ponuky priestorového a technického zázemia v meste Šaľa by mali byť k dispozícii širokej verejnosti s jasne stanovenými podmienkami možnosti užívania a možnosti kultúrno-spoločenského vyžitia.

V budúcnosti by bolo potrebné postupne upraviť prístupy do objektov tak, aby boli k dispozícii aj mobilne znevýhodneným občanom.

Dlhodobým strategickým cieľom by malo byť vybudovanie vyhovujúceho exteriérového priestoru v mestskej časti Veča na realizáciu kultúrnych aktivít a rovnako aj vybudovanie vyhovujúceho interiérového priestoru v meste Šaľa na dôstojnú realizáciu komorných kultúrnych aktivít.

Keďže v meste Šaľa absentuje existencia mestskej galérie a mestského múzea, ich zriadenie je tiež cieľom koncepcie rozvoja kultúry mesta Šaľa.

D) Oprava a rekonštrukcia historických budov a kultúrnych pamätihodností

Cieľom v rámci koncepcie rozvoja kultúry v meste Šaľa je aj snaha aktívne prispievať k zachovaniu a ochrane historických budov a kultúrnych pamätihodností na území mesta.

5.2. Vízie

Pri naplnení stanovených cieľov sa mesto Šaľa stane mestom s kvalitnými podmienkami pre kultúrny život. Bude mestom, ktoré poskytuje priestor pre kultúrnych nadšencov a umelcov, ktorí sú ohodnotení aj ocenení. Pre všetkých bude vytvorený vhodný priestor na účinkovanie, prezentáciu i vzdelávanie. Kultúrne podujatia budú organizované na výbornej úrovni vďaka dobrej spolupráci mesta a siete partnerov kultúry a navštevované vďaka ich dobrému zviditeľňovaniu.

Obyvateľ bude inšpirujúci pre mesto v tom, čo treba robiť pre zvyšovanie kultúrneho povedomia a udržanie ducha kultúry mesta. Vedúce osobnosti v oblasti kultúry budú skúsené a erudované, so schopnosťou aktivizovať obyvateľov mesta tak, že kultúra je pre všetkých, ktorí tu prichádzajú i ktorí tu žijú.

Na vysokej úrovni bude široká ponuka voľnočasových aktivít.

V meste bude možné obdivovať zachované kultúrne dedičstvo, rozvíjajúce sa tradičné remeslá, ale aj nové formy a štýly kultúry.

Obyvatelia mesta budú vyznávať pozitívne kultúrne a vzdelanostné hodnoty.

Mesto Šaľa sa vďaka bohatej ponuke multižánrovosti a multikultúrnosti je najvýraznejším kultúrnym strediskom regiónu.

5.3. SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ výhodná poloha mesta ▪ mestom dotovaná kultúra ▪ kladný vzťah obyvateľov ku kultúre ▪ stály záujem občanov o napĺňanie kultúrnych potrieb ▪ ponuka rôznorodých kultúrnych podujatí a aktivít v meste ▪ existencia kvalitných záujmovo - umeleckých združení v oblasti kultúry ▪ pôsobenie dobrovoľníkov, kreatívnosť ľudí, realizácia projektov ▪ vysoký potenciál domácich tvorivých umelcov v rôznych oblastiach ▪ kultúrna infraštruktúra: existencia mestského kultúrneho strediska, Mestskej knižnice Jána Johanidesa, centra voľného času, základnej umeleckej školy, štátneho archívu s dostatočnými a rôznorodými priestormi ▪ dispozícia a možnosť využívať a realizovať podujatia na otvorených priestranstvách (námestie, pláž atď.) ▪ zamestnávanie pomerného množstva kvalifikovaných zamestnancov v oblasti vzdelávania, kultúry a knižničnej činnosti ▪ záujem samosprávy o koncepcnosť a plánovitosť kultúry 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nedostatok finančného a personálneho zabezpečenia na realizovanie kultúrno-spoločenských a vzdelávacích aktivít ▪ obmedzené finančné prostriedky na rozvoj činností kultúrnych a vzdelávacích inštitúcií ▪ slabá spätná väzba od občanov ▪ nízke kultúrne povedomie občanov (nízky záujem o nekomerčnú kultúru) ▪ slabšia participácia občanov pri tvorbe a riadení kultúrnych procesov a tvorby kultúrnych hodnôt ▪ zaostávanie aktivít pri mapovaní kultúrnych, spoločenských potrieb občanov mesta ▪ absencia stretnutí zástupcov kultúrnych inštitúcií s občanmi mesta ▪ absencia kultúrnych podujatí pre rodiny – participácia rodín ▪ nedostatočný počet komorných kultúrnych podujatí ▪ nedostatok kultúrno-vzdelávacích podujatí týkajúcich sa mesta a regiónu a podporujúcich uchovávanie tradícií a zvykov ▪ slabá a nesystémová podpora subjektov, ktoré propagujú mesto a jeho kultúru

<ul style="list-style-type: none">▪ aktívne družobné vzťahy mesta▪ existencia mestských a lokálnych médií▪ možnosť propagácie cez vlastné webové stránky a sociálne siete▪ obsažná kultúrna činnosť väčšiny škôl▪ dobrá spolupráca niektorých škôl s ostatnými vzdelávacími a kultúrnymi inštitúciami▪ veľký záujem detí o navštevovanie odborov ZUŠ▪ kvalitné fungovanie rôznych odborov základnej umeleckej školy▪ permanentný záujem detí a mládeže o zapájanie sa do voľnočasových a vzdelávacích aktivít CVČ▪ fungujúce centrum voľného času, poskytujúce široké spektrum voľnočasových a vzdelávacích aktivít▪ existencia a činnosť archeologického krúžku CVČ▪ kultúrne dedičstvo mesta▪ existencia štátneho archívu na území mesta▪ organizovanie historicko-vzdelávacích podujatí pre obyvateľov mesta prostredníctvom štátneho archívu▪ silné divadelné zázemie▪ organizovanie nadregionálnych podujatí s dlhoročnou tradíciou▪ dostupná, vhodne umiestnená a zmodernizovaná knižnica s dlhoročnou	<ul style="list-style-type: none">▪ absentujúca databáza inštitucionálnej a neinštitucionálnej bázy v meste a systém vzájomnej spolupráce▪ nedostatočné oceňovanie kultúrnych počínov jednotlivcov a kolektívov▪ nedostatočná motivácia na organizovanie vlastných aktivít▪ nevyhovujúce (zastarané) priestory kultúrnych stredísk, vysoké režijné náklady▪ nedostatočné a zastarané technické vybavenie▪ nedostatočné zázemie pre realizáciu podujatí na verejných priestranstvách v mestskej časti Veča▪ absencia mestských priestorov pre vážnu hudbu▪ absencia bezbariérových prístupov do všetkých priestorov▪ absencia zodpovedného pracovníka na MsÚ pre oblasť kultúry▪ absencia činnosti etnografa▪ obmedzené finančné prostriedky na odmeňovanie zamestnancov, slabá možnosť motivácie zamestnancov▪ nedostatočná spolupráca kultúrnych a vzdelávacích inštitúcií na území mesta▪ rezervy v marketingu a propagácii: nedostatočné a adekvátne nepostačujúce technické vybavenie počítačových a tlačových zariadení
---	--

<p>tradíciou</p> <ul style="list-style-type: none">▪ bezbariérový prístup do knižnice▪ stabilné čitateľské zázemie▪ knižničná a informačná práca s deťmi do 15 rokov, zameraná na stimulovanie čitateľských návykov a sebazvdelávanie▪ dobre fungujúca spolupráca Mestského kultúrneho strediska a Mestskej knižnice Jána Johánidesa s Krajským osvetovým strediskom v Nitre▪ dobre fungujúci a osobnostne kvalitný Zbor pre občianske záležitosti	<ul style="list-style-type: none">▪ slabé softvérové vybavenie kultúrnych a vzdelávacích inštitúcií▪ nedostatok vhodných informačných plôch pre propagovanie podujatí v meste▪ absencia informačného centra mesta▪ absencia ročného kultúrneho kalendára▪ nedostatočná propagácia mesta, absencia propagačných materiálov▪ nedostatočný priestor pre výchovu k umeniam na školách▪ nedostatočná výchova pre zdravý patriotizmus▪ nedostatočná osвета v oblasti histórie mesta, jeho pamiatok a pamätihodností▪ chýba systematická podpora aktívnych mladých ľudí▪ chýba nízkoprahové zariadenie pre deti a mládež▪ absencia finančnej podpory činnosti archeologického krúžku CVČ▪ absencia mestského múzea a mestskej galérie▪ zlá údržba historických budov▪ chýbajúce folklórne zázemie▪ málo mimovládnych organizácií podporujúcich kultúru▪ nedostatočný nákup knižničného fondu na obyvateľa▪ kríza čítania, klesajúci počet čitateľov (celospoločenský jav)▪ absencia osvetového centra v okrese
--	--

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">▪ rozvíjanie, prehĺbovanie a skvalitňovanie vzájomnej spolupráce kultúrnych a vzdelávacích organizácií a jednotlivcov v meste na inštitucionálnej i neinštitucionálnej báze▪ zlepšenie koordinácie medzi subjektmi pôsobiacimi v oblasti kultúry a vzdelávania s podporou už fungujúcich zložiek▪ dostatok záujmových združení v oblasti kultúry▪ podpora a využívanie potenciálu mimovládnych organizácií▪ prepájanie kultúry s ostatnými oblasťami spoločenského života▪ zvyšovanie kultúrneho povedomia občanov▪ vzrastajúca potreba kultúry v spoločnosti▪ vysoká životná úroveň obyvateľov, vysoká zamestnanosť▪ zlepšenie spolupráce zo strany vzdelávacích inštitúcií a škôl pri zabezpečovaní informačnej výchovy používateľov pri podujatiach▪ ochota niektorých pedagogických pracovníkov spolupracovať na projektoch podporujúcich knižničnú a kultúrno-vzdelávaciu činnosť	<ul style="list-style-type: none">▪ nedostatočný účinný systém podpory miestnej kultúry▪ zvyšovanie prevahy masovej komerčnej kultúry (pasívna konzumácia kultúry v domácnostiach – PC, DVD)▪ životný štýl charakteristický pohodlnosťou a pasivitou▪ prevaha negatívnych javov v spoločnosti▪ zvyšovanie negatívnych dopadov úrovne kultúry na rodiny, deti, spoločenské uplatnenie rodiny▪ nezáujem mládeže čítať knihy, slabá podpora zo strany rodičov a pedagógov▪ nepriaznivý demografický vývoj▪ ekonomická a hospodárska kríza▪ rast nezamestnanosti a nízka životná úroveň obyvateľov▪ formalizmus systému pri prerozdeľovaní prostriedkov v spoločnosti▪ nezáujem podnikateľskej sféry na projektoch a aktivitách kultúrno-vzdelávacích inštitúcií a knižnice▪ postupné znižovanie objemu financií pre oblasť kultúry a vzdelávania▪ zníženie objemu asignovanej dane obmedzí zdroje kultúrnych organizácií▪ delimitácie kompetencií na samosprávy (zbavovanie sa zodpovednosti štátu)

<ul style="list-style-type: none">▪ zapájanie sa do vyšších organizačných štruktúr v rámci kultúry▪ rozvíjanie spolupráce s družobnými mestami v oblasti výmeny kultúrnych hodnôt▪ možnosti prezentovania mesta i mimo regiónu▪ pestré kultúrne podujatia prispievajú k rozvoju kultúrnej turistiky a cestovného ruchu▪ možnosť získať finančné zdroje z dotácií a grantov▪ získanie mimorozpočtových zdrojov▪ zvyšovanie kvality informačných a komunikačných technológií▪ využívanie moderných nízkonákladových technológií na propagáciu▪ možnosť využívania internetu a sociálnych sietí za účelom oslovenia používateľov▪ ochota zriaďovateľa podporiť rozvoj kultúrnych a vzdelávacích inštitúcií, v prípade zlepšenia finančnej situácie▪ archeologický krúžok CVC ako základ praktického vzdelávania o histórii mesta▪ možnosť využívať CMZ a priestory amfiteátra	<ul style="list-style-type: none">▪ slabá podpora kultúry zo strany štátu▪ zlé legislatívne prostredie spôsobujúce obmedzenia a ohrozenia činnosti kultúrnych a vzdelávacích inštitúcií▪ byrokracia a politika ako nepriatelia kultúry a umenia▪ nezáujem médií o kultúru a kvalitné umenie▪ postupné zhoršovanie technického stavu budov a mestských zariadení slúžiacich na kultúrne a vzdelávacie účely▪ zvyšovanie nákladov na prevádzku a činnosť kultúrnych a vzdelávacích organizácií
---	---

5.4. Strategický rámec

1. KULTÚRNA ČINNOSŤ

HLAVNÝ CIEĽ: Skvalitniť podmienky pre kultúrny život v meste

STRATEGICKÝ CIEĽ: Vytvorené podmienky pre kvalitný kultúrny život v meste Šaľa

PROBLÉM:	ŠPECIFICKÉ CIELE:	OPATRENIA:	AKTIVITA:	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ:	TERMÍN:	ZODPOVEDNOSŤ:	FINANCIE:
Nedostatočný prehľad, podchytenie, podpora, motivácia a oceňovanie kultúrno-spoločenských a vzdelávacích organizácií a jednotlivcov pôsobiacich v meste v oblasti kultúrno-spoločenskej a vzdelávacej činnosti a slabá vzájomná informovanosť a spolupráca	1. Rozvíjanie, prehlbovanie a skvalitňovanie vzájomnej spolupráce kultúrno-spoločenských a vzdelávacích organizácií a jednotlivcov a zlepšenie koordinácie medzi nimi s podporou už fungujúcich zložiek	1.1. Vybudovať systém vzájomnej spolupráce, podpory a motivácie kultúrno-spoločenských a vzdelávacích organizácií a jednotlivcov a vytvoriť databázu inštitucionálnych i neinštitucionálnych skupín tvorcov kultúry	1.1.1. zostaviť databázu organizátorov, organizácií, inštitúcií a jednotlivcov pôsobiacich v meste v oblasti kultúrno-spoločenského života a vzdelávania v danej oblasti	zostavená databáza	2014	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta

1.1.2.	na základe zostavenej databázy zrealizovať pracovné stretnutie a dohodnúť ďalší postup spolupráce	zrealizované stretnutie	2014	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
1.1.3.	na základe zrealizovaného stretnutia vytvoriť databázu - tzv. umeleckú radu, tých, ktorí na stretnutí prejavili záujem o vzájomnú spoluprácu	vytvorená databáza	2014	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
1.1.4.	pravidelne realizovať stretnutia umeleckej rady	realizované stretnutia	2014	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta

1.1.5.	vytvoriť ponuku a možnosti aktivít umeleckej rady	vytvorená databáza ponúk	2014	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
1.1.6.	pripraviť koncept priorít a cieľov činností a aktivít umeleckej rady	vytvorený koncept priorít	2014	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
1.1.7.	na základe konceptu priorít určiť podmienky spolupráce a stanoviť systém podpory umeleckej rady	vytvorené podmienky a systém podpory	2014	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta

1.1.8.	vytvoriť koncept spolupráce a podpory existujúcich a dobre fungujúcich zložiek v oblasti kultúry pôsobiacich na pôde mesta a zdefinovať kritériá a podmienky spolupráce	vytvorený koncept	2014	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
1.1.9.	určiť pravidlá spoločného plánovania a oznamovania kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí	určené pravidlá a vytvorený termínovník	2014	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta

1.1.10.	vytvoriť zoznam pravidelných kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí	vytvorený zoznam	2014	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
1.1.11.	nadviazať užšiu spoluprácu s okolitými obcami a angažovať ich v rámci umeleckej rady	realizované stretnutia	2014	Zástupca primátora mesta	rozpočet mesta
1.1.12.	vytvoriť koncept spolupráce v rámci výmeny interpretov a aktivít umeleckej rady s družobnými mestami	vytvorený koncept spolupráce	2014	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta

1.1.13.	prerokovať s družobnými mestami vytvorený koncept spolupráce	realizované rokovania	2015	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
1.1.14.	na základe vzájomných dohôd s družobnými mestami zapracovať návrhy z konceptu spolupráce do partnerských zmlúv s družobnými mestami	podpísané zmluvy	2015	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta

1.1.15.	pripraviť koncept pre oceňovanie kultúrnych aktivít organizácií a jednotlivcov	vytvorený koncept	2014	Komisia kultúry	rozpočet mesta
1.1.16.	na základe vytvoreného konceptu realizovať oceňovanie kultúrnych aktivít organizácií a jednotlivcov	realizované oceňovanie	2014	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
1.1.17.	obnoviť dotačný systém podpory kultúrnych aktivít	obnovený dotačný systém	2015	Oddelenie ekonomiky a podnikania	rozpočet mesta

		1.1.18.	informovať umeleckú radu o aktuálnych grantoch a možnosti získavania finančných prostriedkov	distribuované informácie	2014	Oddelenie stratégie a komunálnych činností	rozpočet mesta
		1.1.19.	poskytovať základné projektové poradenstvo členom umeleckej rady	realizované poradenstvo	2014	Oddelenie stratégie a komunálnych činností	rozpočet mesta
OPATRENIA:		AKTIVITA:		MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ:	TERMÍN:	ZODPOVEDNOSŤ:	FINANCIE:
1.2.	Personálne a odborne posilniť oblasť kultúry	1.2.1.	vypracovať systém možností a spôsobov vzdelávania pracovníkov kultúry	vypracovaný materiál	2015	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta

Koncepcia rozvoja kultúry mesta Šaľa

				1.2.2.	rozšíriť počet kvalifikovaných pracovníkov kultúrno-spoločenských organizácií	vyšší počet pracovníkov v kultúrno-spoločenských organizáciách	od 2014 postupne podľa potreby	Prednosta	rozpočet mesta	
PROBLÉM:	ŠPECIFICKÉ CIELE:		OPATRENIA:		AKTIVITA:		MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ:	TERMÍN:	ZODPOVEDNOSŤ:	FINANCIE:
Slabšia participácia občanov pri tvorbe a riadení kultúrnych procesov a tvorby kultúrnych hodnôt	2.	Zvýšiť kultúrne povedomie a záujem občanov o kultúrny život v meste	2.1.	Vytvoriť systém monitorovania záujmu o kultúrne aktivity a spätné väzby od užívateľov kultúry	2.1.1.	realizovať pravidelné prieskumy o kultúrnych a spoločenských potrebách, požiadavkách a záujmoch občanov mesta	monitoring prieskumov	2015	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
				2.1.2.	realizovať pravidelné prieskumy spätných väzieb na kultúrne dianie a jednotlivé podujatia realizované v meste	monitoring prieskumov	2015	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta	
				2.1.3.	realizovať pravidelné stretnutia umeleckej rady s občanmi mesta	realizované stretnutia	2015	Zástupca primátora mesta	rozpočet mesta	

OPATRENIA:		AKTIVITA:		MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ:	TERMÍN:	ZODPOVEDNOSŤ:	FINANCIE:
2.2.	Vytvoriť systém vytvárania záujmu o kultúrno-spoločenský život od útleho veku	2.2.1.	vytvoriť a pravidelne aktualizovať zoznam podujatí umeleckej rady určených pre deti a mládež	vytvorený zoznam a jeho aktualizácie	2015	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
		2.2.2.	distribúovať vytvorený zoznam do škôl	realizované distribúcie	2015	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
		2.2.3.	zapojiť školy do mapovania záujmu a kultúrno-spoločenských potrieb detí a mládeže	monitoring prieskumov	2015	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
		2.2.4.	prizývať zástupcov škôl na stretnutia umeleckej rady	realizované stretnutia	2015	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
		2.2.5.	zaktívniť činnosť a záujem o spoluprácu mládežníckeho parlamentu s mestom	prehľad činnosti	2016	Zástupca primátora mesta	rozpočet mesta / iné zdroje / granty

2.2.6.	pravidelne prizývať mládežnícky parlament na stretnutia umeleckej rady a zapájať ich do tvorby a procesu kultúrno-spoločenských a vzdelávacích aktivít	realizované stretnutia	2016	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
2.2.7.	prípraviť koncept na zriadenie nízkoprahového zariadenia pre deti a mládež	prípravený koncept	2016	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
2.2.8.	vytypovať priestory vhodné na zriadenie nízkoprahového zariadenia pre deti a mládež	zoznam vytypovaných priestorov	2016	Oddelenie správy majetku a zariadení mesta	rozpočet mesta

				2.2.9.	zriadiť nízkoprahové zariadenie pre deti a mládež a prijať zamestnanca adekvátneho na prácu s danou skupinou mladých ľudí	vytvorené nízkoprahové zariadenie a prijatý zamestnanec	2017	Prednosta	rozpočet mesta/ iné zdroje/ granty
PROBLÉM:	ŠPECIFICKÉ CIELE:	OPATRENIA:		AKTIVITA:		MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ:	TERMÍN:	ZODPOVEDNOSŤ:	FINANCIE:
Nedostatočná výchova pre zdravý patriotizmus, osвета v oblasti histórie mesta, jeho pamiatok a pamätihodností	3. Zvýšiť regionálne povedomie a záujem občanov o históriu mesta a regiónu	3.1.	Realizovať aktivity týkajúce sa mesta a regiónu a podporujúce uchovávanie tradícií a zvykov	3.1.1.	pripraviť koncept atraktívnych podujatí pre deti a ich rodičov zameraných na budovanie regionálneho povedomia a oboznamovania sa s vlastnou históriou a tradíciami prostredníctvom umeleckej rady	vytvorený koncept	2015	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta/ iné zdroje

	3.1.2.	v rámci spolupráce umeleckej rady a v súčinnosti so štátnym archívom, archeologickým krúžkom v CVČ a domom ľudového bývania realizovať tieto podujatia na základe vytvoreného konceptu	realizované podujatia	2016	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta / iné zdroje / granty
	3.1.3.	zviditeľňovať pamiatky a pamätihodnosti mesta prostredníctvom dostupných médií	mediálne výstupy	2016	Oddelenie správy majetku a zariadení mesta	rozpočet mesta/iné zdroje
OPATRENIA:	AKTIVITA:	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ:	TERMÍN:	ZODPOVEDNOSŤ:	FINANCIE:	

3.2.	Podchytiť deti a mládež a prostredníctvom škôl a kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí aktivizovať ich regionálne povedomie	3.2.1.	spoločne so školami a umeleckou radou pripraviť koncept na organizovanie vedomostných súťaží o regionálnej a miestnej histórii spojenú s prezentáciou škôl formou detských projektov zameraných na vlastnú históriu, zvyky a tradície	vypracovaný koncept	2016	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
		3.2.2.	na základe vypracovaného konceptu realizovať vedomostné súťaže pre deti a mládež zamerané na regionálnu a miestnu históriu, ako aj prezentáciu ich projektov v danej oblasti	realizované podujatia	2017	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta / iné zdroje / granty
OPATRENIA:	AKTIVITA:	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ:	TERMÍN:	ZODPOVEDNOSŤ:	FINANCIE:		

PROBLÉM:	ŠPECIFICKÉ CIELE:	OPATRENIA:	AKTIVITA:	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ:	TERMÍN:	ZODPOVEDNOSŤ:	FINANCIE:
Rezervy v marketingu a propagácii	4. Zlepšiť marketing a propagáciu mesta, kultúrno-spoločenských podujatí a propagačných materiálov a ich aktuálnosť	4.1. Vytvoriť systém propagácie kultúrno-spoločenských podujatí a formu ich šírenia	4.1.1. zviditeľňovať vlastné i spoločné aktivity umeleckej rady prostredníctvom dostupných médií, webových stránok a sociálnych sietí	tlačové a elektronické výstupy medializácie	2015	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta / iné zdroje / granty / sponzorstvo
			4.1.2. vypracovať v spolupráci s umeleckou radou koncept spolupráce v rámci podpory šírenia informácií o kultúrno-spoločenských podujatiach	vypracovaný koncept	2015	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta

4.1.3.	na základe zoznamu pravidelných kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí vypracovať podrobný plán podujatí na rok a vytvoriť z neho kalendárium podujatí mesta/regiónu	vypracované kalendárium	2014	Komisia kultúry	rozpočet mesta / iné zdroje
4.1.4.	v tlačovej i elektronickej forme distribuovať ročné kalendárium	realizovaná distribúcia	2014	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
4.1.5.	stanoviť podmienky na zvýhodnený výlep plagátov na mestských plochách pre členov umeleckej rady	stanovené podmienky	2015	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta

		4.1.6.	rokovať s dopravným podnikom o možnostiach propagácie kultúrno-spoločenských podujatí prostredníctvom jeho plôch	realizované rokovania	2015	Oddelenie stratégie a komunálnych činností	rozpočet mesta
OPATRENIA:		AKTIVITA:		MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ:	TERMÍN:	ZODPOVEDNOSŤ:	FINANCIE:
4.2.	Vytvorí systém propagácie mesta a vytvorenia propagačných a informačných materiálov o meste	4.2.1.	vypracovať podklady pre vytvorenie propagačných materiálov mesta	vypracované podklady	2015	Prednosta	rozpočet mesta
		4.2.2.	spracovať vypracované podklady o meste a previesť ich do tlačovej a elektronickej podoby	vydané propagačné materiály	2016	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
		4.2.3.	v tlačovej i elektronickej forme distribuovať prop. materiály o meste	realizovaná distribúcia	2016	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta

OPATRENIA:		AKTIVITA:		MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ:	TERMÍN:	ZODPOVEDNOSŤ:	FINANCIE:
4.3.	Zabezpečiť kvalitné technické a softvérové vybavenie a dostupnosť informačných plôch pre propagovanie kultúrno-spoločenských podujatí v meste	4.3.1.	vytvoriť zoznam potrebného technického a softvérového vybavenia na dôstojnú propagáciu kultúrno-spoločenských podujatí v meste	vytvorený zoznam	2014	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
		4.3.2.	zakúpiť potrebné technické a softvérové vybavenie pre kultúrno-spoločenské a vzdelávacie zariadenia vytvárajúce propagáciu kultúrnych podujatí	existujúce technické a softvérové vybavenie	od 2014 postupne podľa možností	Referát informatiky	rozpočet mesta / iné zdroje
		4.3.3.	vypracovať návrh umiestnenia propagačných plôch v centre mesta	vypracovaný návrh	2015	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta

4.3.4.	zakúpiť propagačné plochy a inštalovať ich v centre mesta na základe vypracovaného návrhu	existujúce propagačné plochy	2016	Oddelenie správy majetku a zariadení mesta	rozpočet mesta / iné zdroje
--------	---	------------------------------	------	--	-----------------------------

2. KULTÚRNA INFRAŠTRUKTÚRA

PROBLÉM:	ŠPECIFICKÉ CIELE:	OPATRENIA:	AKTIVITA:	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ:	TERMÍN:	ZODPOVEDNOSŤ:	FINANCIE:
Absencia kultúrno-informačného centra	5. Centralizovať informácie o meste, histórii, tradíciách a kultúrno-spoločenskom dianí na jedno miesto	5.1. Zriadiť kultúrno-informačné centrum	5.1.1. vytvoriť koncept zariadenia kultúrno-informačného centra so zapracovaním ekonomických ukazovateľov	vytvorený koncept	2014	Oddelenie ekonomiky a podnikania	rozpočet mesta
			5.1.2. vytypovať priestory vhodné na zriadenie kultúrno-informačného centra	zoznam vytypovaných priestorov	2014	Oddelenie správy majetku a zariadení mesta	rozpočet mesta

				5.1.3.	na základe vytvoreného konceptu a vybraného priestoru spustiť fungovanie kultúrno-informačného centra a vytvoriť pozíciu vhodnú pre fungovanie daného centra	fungujúce kultúrno-informačné centrum	2014 - 2015	Prednosta	rozpočet mesta / iné zdroje
PROBLÉM:	ŠPECIFICKÉ CIELE:	OPATRENIA:		AKTIVITA:		MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ:	TERMÍN:	ZODPOVEDNOSŤ:	FINANCIE:
Nevyhovujúce (zastarané) priestory kultúrnych a vzdelávacích inštitúcií a nedostatočné (zastarané) technické zázemie pre zabezpečovanie kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí	6. Vytvoriť v meste dobré technické a technologické zázemie a atraktívne kultúrne prostredie pre realizáciu kultúrno-spoločenských a vzdelávacích aktivít	6.1.	Modernizovať a rekonštruovať kultúrne a spoločenské priestory	6.1.1.	vytvoriť zoznam priestorov na základe priority chronologicky so zapracovaním potrebných zásahov, s odôvodnením a ekonomickým vyčíslením	vytvorený zoznam	2014	Oddelenie správy majetku a zariadení mesta	rozpočet mesta

Koncepcia rozvoja kultúry mesta Šaľa

		6.1.2.	na základe vytvoreného zoznamu pripraviť ekonomický plán rozpočtu na jednotlivé roky	vytvorený a priebežne plnený plán	2015	Oddelenie správy majetku a zariadení mesta	rozpočet mesta
	OPATRENIA:		AKTIVITA:	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ:	TERMÍN:	ZODPOVEDNOSŤ:	FINANCIE:
6.2.	Modernizovať a dopĺňať technickú vybavenosť mesta potrebnú k realizácii kultúrno-spoločenských a vzdelávacích aktivít	6.2.1.	vytvoriť zoznam a stav technického a technologického vybavenia, ktorým mesto disponuje a skompletizovať požiadavky na chýbajúce komponenty, či celky technického zázemia	vytvorený zoznam	2014	Oddelenie správy majetku a zariadení mesta	rozpočet mesta
		6.2.2.	na základe vytvoreného zoznamu pripraviť ekonomický plán rozpočtu na jednotlivé roky	vytvorený a priebežne plnený plán	2015	Oddelenie správy majetku a zariadení mesta	rozpočet mesta
PROBLÉM:	ŠPECIFICKÉ CIELE:	OPATRENIA:	AKTIVITA:	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ:	TERMÍN:	ZODPOVEDNOSŤ:	FINANCIE:

<p>Nedostatok vyhovujúcich priestorov a nedostatočná dispozičnosť technického vybavenia pre realizáciu aktivít kultúry</p>	<p>7.</p>	<p>Zabezpečiť dostatok vyhovujúcich priestorov a dostatočné technické zázemie pre realizáciu kultúrnych aktivít v meste</p>	<p>7.1.</p>	<p>Vytvoriť podmienky spolupráce s prevádzkovateľmi vhodných priestorov pre kultúrne aktivity v meste</p>	<p>7.1.1.</p>	<p>v spolupráci s umeleckou radou vytvoriť databázu interných a externých priestorov vhodných na kultúrne aktivity a ich technické a kapacitné možnosti</p>	<p>vytvorená databáza</p>	<p>2015</p>	<p>Mestské kultúrne stredisko</p>	<p>rozpočet mesta</p>	
						<p>7.1.2.</p>	<p>na základe vytvorenej databázy dohodnúť podmienky spolupráce a využívania uvedených priestorov pre členov umeleckej rady</p>	<p>stanovené podmienky</p>	<p>2015</p>	<p>Mestské kultúrne stredisko</p>	<p>rozpočet mesta</p>

7.1.3.	spracovať sumár technického a technologického vybavenia, ktorým mesto disponuje a stanoviť finančné a ostatné podmienky ich prenájmu	spracovaný materiál	2015	Oddelenie správy majetku a zariadení mesta	rozpočet mesta
7.1.4.	spracovaný sumár technologického a technického vybavenia mesta doplniť v spolupráci s umeleckou radou o ďalšie technické zázemia, ktoré majú k dispozícii členovia umeleckej rady	spracovaný sumár	2015	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta

		7.1.5.	na základe vytvorenej databázy dohodnúť podmienky spolupráce a podmienky využívania uvedených technických a technologických zariadení pre členov umeleckej rady	stanovené podmienky	2015	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
OPATRENIA:		AKTIVITA:		MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ:	TERMÍN:	ZODPOVEDNOSŤ:	FINANCIE:
7.2.	Zviditeľňovať možnosti využívania existujúcich priestorov a technických a technologických zariadení pre kultúrno-spoločenské a vzdelávacie aktivity v meste	7.2.1.	z vytvorených databáz a sumárov so zapracovanými podmienkami prenájmu a cien prenájmu spracovať informačný materiál o priestoroch v meste a existujúcom technickom zázemí, ktoré sú	spracovaný materiál	2015	Oddelenie správy majetku a zariadení mesta	rozpočet mesta

			vhodné pre využívanie kultúrnych aktivít				
		7.2.2.	spracovaný materiál previesť do tlačovej a elektronickej podoby a distribuovať ho smerom k verejnosti	distribuovaný materiál	2015	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
OPATRENIA:		AKTIVITA:		MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ:	TERMÍN:	ZODPOVEDNOSŤ:	FINANCIE:
7.3.	Vybudovať bezbariérové prístupy do všetkých priestorov	7.3.1.	vypracovať databázu priestorov s existujúcimi a absentujúcimi bezbariérovými prístupmi	vypracovaná databáza	2015	Oddelenie správy majetku a zariadení mesta	rozpočet mesta

		7.3.2.	na základe vypracovanej databázy chronologicky stanoviť prioritné miesta k vybudovaniu bezbariérových prístupov a ekonomickú náročnosť jednotlivých investícií	vypracovaný materiál	2015	Oddelenie správy majetku a zariadení mesta	rozpočet mesta
		7.3.3.	na základe vypracovaného materiálu pripraviť ekonomický plán rozpočtu na jednotlivé roky	vytvorený a priebežne plnený plán	2016	Oddelenie správy majetku a zariadení mesta	rozpočet mesta
OPATRENIA:		AKTIVITA:		MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ:	TERMÍN:	ZODPOVEDNOSŤ:	FINANCIE:
7.4.	Vybudovať vyhovujúci exteriérový priestor v mestskej časti Veča na realizáciu kultúrnych aktivít	7.4.1.	vytvoriť zoznam vhodných lokalít, ich priestorové a technické možnosti	vytvorený zoznam	2016	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta

		7.4.2.	z vytvoreného zoznamu vybrať jednu z lokalít a pripraviť plán jej vybudovania na určené účely	vytvorený plán	2016	Oddelenie správy majetku a zariadení mesta	rozpočet mesta
		7.4.3.	realizovať vybudovanie určeného priestoru	realizácia projektu	2018	Oddelenie správy majetku a zariadení mesta	rozpočet mesta / iné zdroje / granty
OPATRENIA:		AKTIVITA:		MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ:	TERMÍN:	ZODPOVEDNOSŤ:	FINANCIE:
7.5.	Vybudovať vyhovujúci interiérový priestor na dôstojnú realizáciu komorných kultúrnych aktivít	7.5.1.	vytvoriť zoznam vhodných priestorov, ich kapacitné a technické možnosti	vytvorený zoznam	2017	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
		7.5.2.	z vytvoreného zoznamu vybrať jeden z priestorov a pripraviť plán jeho vybudovania na určené účely	vytvorený plán	2017	Oddelenie správy majetku a zariadení mesta	rozpočet mesta
		7.5.3.	realizovať vybudovanie určeného priestoru	realizácia projektu	2018	Oddelenie správy majetku a zariadení mesta	rozpočet mesta / iné zdroje / granty

Koncepcia rozvoja kultúry mesta Šaľa

OPATRENIA:		AKTIVITA:		MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ:	TERMÍN:	ZODPOVEDNOSŤ:	FINANCIE:
7.6.	Zriaďiť mestskú galériu	7.6.1.	vytvoriť databázu výtvarníkov z mesta Šaľa a regiónu	vytvorený zbierkový fond	2016	Mestské kultúrne stredisko	rozpočet mesta
		7.6.2.	vypracovať zoznam vhodných priestorov na zriadenie mestskej galérie	vypracovaný zoznam	2016	Oddelenie správy majetku a zariadení mesta	rozpočet mesta
		7.6.3.	vytvorenie konkrétneho strategického materiálu na vznik mestskej galérie	vytvorený strategický materiál	2017		rozpočet mesta
OPATRENIA:		AKTIVITA:		MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ:	TERMÍN:	ZODPOVEDNOSŤ:	FINANCIE:
7.7.	Zriaďiť regionálne múzeum	7.7.1.	vytvoriť podmienky pre tvorbu základného zbierkového fondu regionálneho múzea	vytvorený zbierkový fond	2014	Zástupca primátora mesta	rozpočet mesta
		7.7.2.	vypracovať zoznam vhodných priestorov na zriadenie regionálneho	vypracovaný zoznam	2014	Oddelenie správy majetku a zariadení mesta	rozpočet mesta

	múzea				
7.7.3.	vytvorenie konkrétneho strategického materiálu na vznik regionálneho múzea	vytvorený strategický materiál	2015	Zástupca primátora mesta	rozpočet mesta
7.7.4.	finančne podporovať činnosť archeologického krúžku CVČ	zoznam podporených aktivít a činností	2015	Spoločný školský úrad	rozpočet mesta / iné zdroje

PROBLÉM:	ŠPECIFICKÉ CIELE:	OPATRENIA:	AKTIVITA:	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ:	TERMÍN:	ZODPOVEDNOSŤ:	FINANCIE:
Zlý technický stav a údržba historických budov a kultúrnych pamätihodností v meste	8. Oprava a rekonštrukcia historických budov a kultúrnych pamätihodností	8.1. Aktívne prispievať k zachovaniu a ochrane historických budov a kultúrnych pamätihodností na území mesta	8.1.1. vypracovať opatrenia na obnovu, revitalizáciu a záchranu historických budov a kultúrnych pamätihodností	vypracovaný súbor opatrení	2016	Komisia pamätihodností	rozpočet mesta

8.1.2.	na základe opatrení na obnovu, revitalizáciu a záchranu historických budov a kultúrnych pamätihodností navrhnúť riešenia	vypracovaný návrh riešení	2016	Komisia pamätihodností	rozpočet mesta
--------	--	---------------------------	------	------------------------	----------------

5.5. Implementácia

Napĺňanie strategického rámca sme v rámci implementácie rozdelili na kultúrnu činnosť a kultúrnu infraštruktúru podľa časového obdobia, podľa dôležitosti, priorít, možností a nadväznosti jednotlivých úloh.

KULTÚRNA ČINNOSŤ

Rok 2014:

- 1) rozšíriť počet kvalifikovaných pracovníkov kultúrno – spoločenských organizácií
- 2) pripraviť koncept pre oceňovanie kultúrnych aktivít organizácií a jednotlivcov
- 3) na základe vytvoreného konceptu realizovať oceňovanie kultúrnych aktivít organizácií a jednotlivcov
- 4) na základe zoznamu pravidelných kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí vypracovať podrobný plán podujatí na rok a vytvoriť z neho kalendárium podujatí mesta/regiónu
- 5) v tlačovej i elektronickej forme distribuovať ročné kalendárium
- 6) vytvoriť zoznam potrebného technického a softvérového vybavenia na dôstojnú propagáciu kultúrno-spoločenských podujatí v meste
- 7) zakúpiť potrebné technické a softvérové vybavenie pre kultúrno-spoločenské a vzdelávacie zariadenia vytvárajúce propagáciu kultúrnych podujatí
- 8) zostaviť databázu organizátorov, organizácií, inštitúcií a jednotlivcov pôsobiacich v meste v oblasti kultúrno-spoločenského života a vzdelávania v danej oblasti
- 9) na základe zostavenej databázy zrealizovať pracovné stretnutie a dohodnúť ďalší postup spolupráce
- 10) na základe zrealizovaného stretnutia vytvoriť databázu – tzv. umeleckú radu, tvoria ju záujemcovia o vzájomnú spoluprácu z radov profesionálov i dobrovoľníkov
- 11) pravidelne realizovať stretnutia umeleckej rady
- 12) vytvoriť ponuku a možnosti aktivít umeleckej rady
- 13) pripraviť koncept priorít a cieľov činností a aktivít umeleckej rady
- 14) na základe konceptu priorít určiť podmienky spolupráce a stanoviť systém podpory umeleckej rady

- 15) vytvoriť koncept spolupráce a podpory existujúcich a dobre fungujúcich zložiek v oblasti kultúry pôsobiacich na pôde mesta a zadefinovať kritériá a podmienky spolupráce
- 16) určiť pravidlá spoločného plánovania a oznamovania kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí
- 17) informovať umeleckú radu o aktuálnych grantoch a možnosti získavania finančných prostriedkov
- 18) poskytovať základné projektové poradenstvo členom umeleckej rady
- 19) vytvoriť zoznam pravidelných kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí
- 20) vytvoriť koncept spolupráce v rámci výmeny interpretov a aktivít umeleckej rady s družobnými mestami
- 21) nadviazať užšiu spoluprácu s okolitými obcami a angažovať ich v rámci umeleckej rady

ROK 2015:

- 1) prerokovať s družobnými mestami vytvorený koncept spolupráce
- 2) na základe vzájomných dohôd s družobnými mestami zapracovať návrhy z konceptu spolupráce do partnerských zmlúv s družobnými mestami
- 3) obnoviť dotačný systém podpory kultúrnych aktivít
- 4) zviditeľňovať vlastné i spoločné aktivity umeleckej rady prostredníctvom dostupných médií, webových stránok a sociálnych sietí
- 5) vypracovať v spolupráci s umeleckou radou koncept spolupráce v rámci podpory šírenia informácií o kultúrno-spoločenských podujatiach
- 6) stanoviť podmienky na zvýhodnený výlep plagátov na mestských plochách pre členov umeleckej rady
- 7) vypracovať podklady pre vytvorenie propagačných materiálov mesta
- 8) realizovať pravidelné prieskumy o kultúrnych a spoločenských potrebách, požiadavkách a záujmoch občanov mesta
- 9) realizovať pravidelné prieskumy spätných väzieb na kultúrne dianie a jednotlivé podujatia realizované v meste
- 10) zapojiť školy do mapovania záujmu a kultúrno-spoločenských potrieb detí a mládeže
- 11) prizývať zástupcov škôl na stretnutia umeleckej rady

- 12) vytvoriť a pravidelne aktualizovať zoznam podujatí umeleckej rady určených pre deti a mládež
- 13) distribuovať vytvorený zoznam do škôl
- 14) realizovať pravidelné stretnutia umeleckej rady s občanmi mesta
- 15) rokovať s dopravným podnikom o možnostiach propagácie kultúrno-spoločenských podujatí prostredníctvom jeho plôch
- 16) vypracovať systém možností a spôsobov vzdelávania pracovníkov kultúry
- 17) pripraviť koncept atraktívnych podujatí pre deti a ich rodičov zameraných na budovanie regionálneho povedomia a oboznamovania sa s vlastnou históriou a tradíciami prostredníctvom umeleckej rady
- 18) vypracovať návrh umiestnenia propagačných plôch v centre mesta

ROK 2016:

- 1) v rámci spolupráce umeleckej rady a v súčinnosti so štátnym archívom, archeologickým krúžkom v CVČ a domom ľudového bývania realizovať podujatia zamerané na budovanie regionálneho povedomia na základe vytvoreného konceptu
- 2) spoločne so školami a umeleckou radou pripraviť koncept na organizovanie vedomostných súťaží o regionálnej a miestnej histórii spojenú s prezentáciou škôl formou detských projektov zameraných na vlastnú históriu, zvyky a tradície
- 3) spracovať vypracované podklady o meste a previesť ich do tlačovej a elektronickej podoby
- 4) v tlačovej i elektronickej forme distribuovať propagačné materiály o meste
- 5) zaktívniť činnosť a záujem o spoluprácu mládežníckeho parlamentu s mestom
- 6) pravidelne prizývať mládežnícky parlament na stretnutia umeleckej rady a zapájať ich do tvorby a procesu kultúrno-spoločenských a vzdelávacích aktivít
- 7) pripraviť koncept na zriadenie nízkoprahového zariadenia pre deti a mládež
- 8) vytypovať priestory vhodné na zriadenie nízkoprahového zariadenia pre deti a mládež
- 9) zviditeľňovať pamiatky a pamätihodnosti mesta prostredníctvom dostupných médií
- 10) zakúpiť propagačné plochy a inštalovať ich v centre mesta na základe vypracovaného návrhu

ROK 2017:

- 1) na základe vypracovaného konceptu realizovať vedomostné súťaže pre deti a mládež zamerané na regionálnu a miestnu históriu, ako aj prezentáciu ich projektov v danej oblasti
- 2) vytvoriť pozíciu mestského etnografa
- 3) zriadiť nízkoprahové zariadenie pre deti a mládež a prijať zamestnanca adekvátneho na prácu s danou skupinou mladých ľudí

KULTÚRNA INFRAŠTRUKTÚRA

Rok 2014:

- 1) vytvoriť koncept zriadenia kultúrno-informačného centra so zapracovaním ekonomických ukazovateľov
- 2) vytypovať priestory vhodné na zriadenie kultúrno-informačného centra
- 3) vytvoriť podmienky pre tvorbu základného zbierkového fondu regionálneho múzea
- 4) vypracovať zoznam vhodných priestorov na zriadenie regionálneho múzea
- 5) vytvoriť zoznam a stav technického a technologického vybavenia, ktorým mesto disponuje a skompletizovať požiadavky na chýbajúce komponenty, či celky technického zázemia
- 6) vytvoriť zoznam priestorov na základe priority chronologicky so zapracovaním potrebných zásahov s odôvodnením a ekonomickým vyčíslením
- 7) na základe vytvoreného konceptu a vybraného priestoru spustiť fungovanie kultúrno-informačného centra a vytvoriť pozíciu vhodnú pre fungovanie daného centra

Rok 2015:

- 1) v spolupráci s umeleckou radou vytvoriť databázu interných a externých priestorov vhodných na kultúrne aktivity a ich technické a kapacitné možnosti
- 2) na základe vytvorenej databázy dohodnúť podmienky spolupráce a využívania uvedených priestorov pre členov umeleckej rady
- 3) finančne podporovať činnosť archeologického krúžku CVČ
- 4) spracovať sumár technického a technologického vybavenia, ktorým mesto disponuje a stanoviť finančné a ostatné podmienky ich prenájmu

- 5) spracovaný sumár technologického a technického vybavenia mesta doplniť v spolupráci s umeleckou radou o ďalšie technické zázemia, ktoré majú k dispozícii členovia umeleckej rady
- 6) na základe vytvorenej databázy dohodnúť podmienky spolupráce a podmienky využívania uvedených technických a technologických zariadení pre členov umeleckej rady
- 7) z vytvorených databáz a sumárov so spracovanými podmienkami prenájmu a cien prenájmu spracovať informačný materiál o priestoroch v meste a existujúcom technickom zázemí, ktoré sú vhodné pre využívanie kultúrnych aktivít
- 8) spracovaný materiál previesť do tlačovej a elektronickej podoby a distribuovať ho smerom k verejnosti
- 9) na základe vytvoreného zoznamu chýbajúcich komponentov technického a technologického vybavenia pripraviť ekonomický plán rozpočtu na jednotlivé roky
- 10) na základe vytvoreného zoznamu priestorov potrebných na rekonštrukciu pripraviť ekonomický plán rozpočtu na jednotlivé roky
- 11) vypracovať databázu priestorov s existujúcimi a absentujúcimi bezbariérovými prístupmi
- 12) na základe vypracovanej databázy chronologicky stanoviť prioritné miesta k vybudovaniu bezbariérových prístupov a ekonomickú náročnosť jednotlivých investícií
- 13) vytvorenie konkrétneho strategického materiálu na vznik regionálneho múzea

ROK 2016:

- 1) vytvoriť zoznam vhodných lokalít pre vyhovujúci exteriérový priestor vo Veči, ich priestorové a technické možnosti
- 2) z vytvoreného zoznamu vhodných lokalít pre vyhovujúci exteriérový priestor vo Veči vybrať jednu z lokalít a pripraviť plán jej vybudovania na určené účely
- 3) na základe vypracovaného materiálu vybudovania bezbariérových prístupov pripraviť ekonomický plán rozpočtu na jednotlivé roky
- 4) vytvoriť databázu výtvarníkov z mesta Šaľa a regiónu
- 5) vypracovať zoznam vhodných priestorov na zriadenie mestskej galérie
- 6) vypracovať opatrenia na obnovu, revitalizáciu a záchranu historických budov a kultúrnych pamätihodností

7) na základe opatrení na obnovu, revitalizáciu a záchranu historických budov a kultúrnych pamätihodností navrhnúť riešenia

ROK 2017:

- 1) vytvoriť zoznam vhodných priestorov, ich kapacitné a technické možnosti na dôstojnú realizáciu komorných kultúrnych aktivít
- 2) z vytvoreného zoznamu vhodných priestorov na dôstojnú realizáciu komorných kultúrnych aktivít vybrať jeden z priestorov a pripraviť plán jeho vybavovania na určené účely
- 3) vytvorenie konkrétneho strategického materiálu na vznik mestskej galérie

ROK 2018:

- 1) realizovať vybudovanie priestoru na realizáciu komorných kultúrnych aktivít
- 2) realizovať vybudovanie vyhovujúceho exteriérového priestoru v mestskej časti Veča

6. ZÁVER

Zámerom návrhu Konceptcie rozvoja kultúry v meste Šaľa je zmapovanie hlavných okruhov problémov a možností ďalšieho rozvoja kultúry pri zohľadnení východiskových pozícií a podmienok v kontexte mesta Šaľa. Podmienkou ďalšieho rozvoja je vhodná legislatíva, pozitívny postoj kompetentných orgánov ku kultúre, optimálne nastavené grantové systémy, celkové zlepšenie hospodársko – ekonomickej situácie ako v krajine, tak aj na miestnej úrovni a čo najefektívnejšie využívanie tých zdrojov, ktoré sú k dispozícii. Jednou z priorit musí byť, aby sa aj kultúrne dianie stalo v čo najväčšej miere prvkom sociálno – ekonomického rozvoja regiónu, aby ten spätne mal dostatok zdrojov na financovanie kultúry.

Konceptcia rozvoja kultúry v meste Šaľa je otvorený materiál, ktorý je podľa možností a potrieb mesta možno upravovať a dopĺňať.

Zvyšovanie kultúrneho povedomia občanov a budovania ich pozitívneho prístupu ku kultúre je pretrvávajúcou a stále aktuálnou prioritou v našej spoločnosti a bez existencie moderných priestorov zodpovedajúcim 21. storočiu bude náročné rozvojom kultúry formovať pozitívne charakterové vlastnosti občanov a ovplyvniť kultúrnosť života mesta a regiónu.

Kultúra zabezpečovaná mestom musí byť dostupná pre všetky vekové a sociálne kategórie obyvateľov, ako aj rôzne záujmové útvary, v ktorých obyvatelia Šale rozvíjajú svoje záujmy a ktorým venujú svoj voľný čas.

Na príprave a zhotovovaní Koncepcie rozvoja kultúry mesta Šaľa sa podieľali z vedenia mesta Ing. Mgr. Daniela Vargová, Ing. Jozef Mečiar, MUDr. Martin Alföldi, z MsKS Mgr. Ľudmila Iványiová, PhDr. Denisa Miklášová, z CVČ Ing. Michal Malárik, Mgr. Alena Demková, Tibor Kováč, z MsKJJ Mgr. Adriana Gerová, zo ZUŠ Akad. sochár Milan Jančovič, zo Štátneho archívu pobočka Šaľa PhDr. Veronika Nováková, PhD., z komisie kultúry Mgr. Július Morávek, Mgr. Alena Demková, Marek Molnár, Mária Lišková.

08.10.2013 Šaľa

